Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 281 | Łódź, Czwartek, 6 Grudnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כט כסלו תרצ״ה | № 281

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אנ׳אינטערנאציאנאלע קראפט

זאל אפהיטען די ארדענונג אין סאאר-געביט בעת׳ן פלעביסציט

געעפענט די סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראט

זשענעווע, 5 (ספ. טעל.)

די אויסערארדענטליכע סעסיע פונם פעלקער-ליגע-ראט האט זיך אנגעהויבען היינט בייטאג.

קודם כל האט דער ראט אפגעהאלטען א פערטרויליכע זיצונג.

עפענענדיג די זיצונג, האט דער פארזיצער בענעש אפגעגעבען א פערזענליכע דערקלערונג, אין וועלכער ער האט אנגעוויזען אויף דעם בריף פונם אונגארישען דעלעגאט, אין וועלכען עס ווערט בעפאדערט, דאס ער, בענעש, זאל זיך אפזאגען פון זיין פארזיץ, מחמת דעם, וואס טשעכאסלאוואקיי איז א צד אין דעם אונגאריש-יוגאסלאווישען סכסוך.

בענעש האט דריבער דערקלערט, אז בעת דער דאזיגער סכסוך וועט בעהאנדעלט ווערען, וועט ער זיך אפזאגען פונ׳ם פארזיץ.

מען האט די דאזיגע דערקלערונג גענומען אין אכט, און מ׳איז צוגעטראטען צום סדר-היום.

אז ס׳איז געקומען צום ענין אנקלאגע פון יוגאסלאוויען, האט דעם פארזיץ איבערגענומען דער דעלעגאט פון פארטוגאל, וואסקאנצעלאס, און אהן א דיסקוסיע האט מען דעם ענין אריינגעשריבען אין דער טאגארדנונג.

אויף דער עפענטליכער זיצונג האט דער ראט בעשלאסען צו בעטראכטען מארגען דעם ראפארט אין ענין סאארגעביט, וואס וועט פארגעשטעלט ווערען דורכן באראן אלאיזי. דערביי האט דער מיניסטער לאוואל אנגעקינדיגט, דאס פראנקרייך נעהמט אן די קאנקלוזיעס פונם ראפארט.

דערנאך איז די זיצונג פונ׳ם ראט איבערגעריסען געווארען.

זשענעווא, 5 (ספ. טעל.)

נאכ׳ן בענייען די זיצונג, איז דער ראט צוגעטראטען צום ארומרעדען די פראגע פון דערהאלטען די ארדנונג אין סאאר-געביט.

דער ערשטער האט גענומען א ווארט דער מיניסטער לאוואל, וועלכער האט קודם כל ציטירט דעם טעקסט פון זיין דערקלערונג, וואס איז מיט עטליכע טעג צוריק אפגעגעבען געווארען אין פארלאמענט.

דערנאך האט לאוואל צוגעגעבען:

„מחמת טעמים פון קורטואזיע אין בעצוג צו די מיטגלידער פון פעלקער-ליגע-ראט. האב איך נישט ארויסגעזאגט אין פארלאמענט מיין געדאנק ביז׳ן סוף. וואס עס זאל נישט געשעהן, וועט פראנקרייך גרייט זיין אויסצופיהרען די אינטערנאציאנאלע התחייבות׳ן, וועלכע זי האט אויף זיך גענומען פארן ראט. עס איז געוועזן פערשטענדליך, אז פראנקרייך וועט בעטען אנדערע לענדער, זיי זאלען זיך צוזאמען מיט איהר אונטערנעהמען די מיסיע פון דערהאלטען די ארדענונג אין סאאר-געביט, אבער — מיר מוזען גיין נאך ווייטער: דער סאאר-פראבלעם איז נישט און בעדארף נישט צו זיין אויסשליסליך קיין פראנצויזיש דייטשער פראבלעם, ווייל דאס איז אנ׳אויסגעשפראכען אינטערנאציאנאלער פראבלעם.

לסוף האט לאוואל געבעטען, אז דער ראט זאל נעהמען אויף זיך די פליכטען פון דערהאלטען די ארדענונג אין סאאר-געביט.

עס רעדען נאך דער דעלעגאט פון גרויס-בריטאניען, עדען וועלכער האלט אויך, אז ס׳וואלט גליכער געווען, דאס בעת׳ן פלעביסציט זאל מיט׳ן הסכם פון פראנקרייך און דייטשלאנד, היטען די ארדענונג די אינטערנאציאנאלע קראפט, אין וועלכער עס זאלען נישט זיין קיין פראנצויזישע און דייטשע אפטיילונגען.

אין דערזעלבער הינזיכט זאגט זיך ארויס, אין נאמען פון איטאליען, דער באראן אלאיזי.

דער קאמיסאר ליטווינאוו האט דערקלערט, אז זיין רעגירונג וועט זיך בעציהען פאזיטיוו צו אלע פראפאזיציעס, וואס זייער כוונה איז אויסצומיידען רייבונגען צווישען פעלקער.

אזוי ווי אבער דער ענין איז פאר איהם א נייער, קאן ער נישט געבען גלייך די תשובה פון זיין רעגירונג, מיט וועלכער ער וועט זיך פערשטענדיגען. ער בעט דעם פארזיצער, אז אין דער צווישענצייט זאל ער זיך ווענדען צום פארזיצער פון דער רעגירענדער קאמיסיע וועגען אינפארמאציעס מכוח דער סיטואציע, בכדי מ׳זאל קאנען אפשאצען, צי דארף מען זיך ריכטען אויף אומרוהען, וואס זאלען פאדערען די אנוועזענהייט פון אנ׳אינטערנאציאנאלען כוח.

מיב. בענעש האט דערקלערט, אז ער וועט זיך פערשטענדיגען מיט זיין רעגירונג. זיין לאנד וועט זיך אבער האלטען ביי די אינטערנאציאנאלע התחייבות׳ן און בלי ספק אננעהמען דעם פארשלאג פון עדענען.

לאוואל האט דאן געדאנקט די רעדנער און דערקלערט? אז בזה אופן וועלען זיי נישט צולאזען צו רייבונגען צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד.

דער ראט האט דערנאך בעשלאסען, אז דער קאמיטעט פון דריי פאר׳ן ענין סאאר-געביט וועט אויספארשען דעם ענין און צושטעלען צום סוף פון דער סעסיע קאנקרעטע פראפאזיציעס

דערמיט איז די זיצונג געשלאסען געווארען.

זשענעווע, 5 (ספ. טעל.)

די דעבאטע וועגען בערופען די אינטערנאציאנאלע קראפט האט אלע געטראפען אומגעריכט. בלויז די בריטישע און איטאליענישע רעגירונג זענען געווען אינפארמירט וועגען דער דאזיגער פראפאזיציע, וואס שטאמט פון דער פראנצויזישער רעגירונג, און וועגען וועלכער לאוואל האט אינפארמירט אויף דער פערטרויליכער זיצונג

פאריז, 5 ספ. טעל.

„האוואס" אינפארמירט, אז די פראנצויזישע פראפאזיציע האט געמאכט אנ׳אונגעהויערען איינדרוק.

מ׳זאל תיכף מיטטיילען דייטשלאנד וועגען דעם דאזיגען פארשלאג — ד. ה. אז פראנקרייך און דייטשלאנד זאלען זיך אפזאגען פון איטליכער בעוואפענטער אינטערווענץ אין סאאר געביט, לטובת דער פעלקערליגע — וועלכער וועט געשיצט דורך ענגלאנד און איטאליען.

דער פעלקערליגע ראט וועט נישט פערענדיגען די סעסיע ביז עס וועט זיך נישט בעקומען דער דייטשער ענטפער.

און אלץ — למען השלום

בודאפעשט, 5 (ספ, טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטארען-ראט האט דער פרעמיער טאטארעסקו, ארומרעדענדיג די נויטווענדיגקייט פון דעם נאציאנאלען שוץ, פארגעלייגט צו בעשטימען א ספעציעלען יאהריגען אפצאהל, וואס זאל בעשטימט זיין אויף שוץ-צוועקען.

דער מיניסטארען-ראט האט אנגענומען די דאזיגע פראפאזיציע, פארלעגענדיג דעם פינאנץ-מיניסטער צוצוגרייטען א געהעריגען געזעץ-פראיעקט.

פאריז, 5 (ספ. טעל.)

אויף דער זיצונג פון דער קריגס-קאמיסיע ביים פארלאמענט האט דער קריגס-מיניסטער מארען אנגעוויזען, אז זינט די דערקלעהרונגען פון מארשאל פעטען אין יולי ה. י. האט דייטשלאנד פערגרעסערט איהרע בעוואפענונגען אזוי שטארק, אז פראנקרייך מוז זיך וועגען דעם ערנסט פערטראכטען און ארויסגעבען געהעריגע פערארדנונגען, בכדי אויפ׳ן געביט פון בעוואפענונגען נישט לאזען זיך דייטשלאנד איבערשטייגען און מקדים זיין.

פאריז, 5 (ספ. טעל.)

די פינאנץ-קאמיסיע ביים פארלאמענט האט זיך היינט בעראטען וועגען די צוגאב-קרעדיטען אין דער סומע פון 800 מיליאן פראנק אויף צו פערפולקאמען און בענייען דעם קריגס-מאטעריאל.

נאך דער רעדע פון קריגס-מיניסטער געמארען, האט די קאמיסיע אנגענומען דעם רעגירונגס-פארשלאג מיט 12 שטימען נעגען איינעם.

די געגענזייטיגע גאראנטיעס

פון פראנצויזישען אויסערן-מיניסטער און סאוויעטישען אויסערן-קאמיסאר

פאריז, 5 (ספ. טעל.)

די צייטונגען מעלדן פון זשענעווע, אז דער מיניסטער לאוואל האט היינט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן קאמיסאר ליטווינאוו און דעם סאוויעטישען דעלעגאט, ראזענבערג, וועלכע ער האט דערנאך פערהאלטען אויפ׳ן פריהשטיק.

פאריז, 5 (ספ. טעל)

די ראדיא אגענץ גיט פאלגענדן קאמענטער מכוח דער היינטיגער קאנפערענץ צווישען לאוואל׳ן און ליטווינאוו׳ן:

„די פראנצויזיש סאוויעטישע סאלידאריטעט וואס איז אונטערגעשטראכען געווארען דורכן מיניסטער לאוואל אויף א בולט׳ן אופן אין זיין דעקלאראציע אין פארלאמענט, איז היינט בעשטעטיגט געווארען דורך דער אידענטישקייט פון די אנשויאונגען צווישען דעם קאמיסאר ליטווינאוו און דעם מיניסטער לאוואל. די נויטווענדיגקייט פון שנעלען שליסען דעם מזרח פאקט רוקט נישט ארויס קיין שום ספקות —נישט לאוואל׳ן און נישט ליטווינאוו׳ן. די רעאליזאציע פון דעם דאזיגען פאקט איז נישט אפהענגיג פון די דאזיגע 2 מלוכה-מענער. אנדערע איינגעלאדענטע מלוכות צו אנטיילנעמען אין דעם פאקט האבען נאך נישט געגעבען קיין תשובה. נוגע איז עס ספעציעל פוילען.

דערווייל אבער האבען זיך דער פראנצויזישער מיניסטער און דער סאוויעטישער קאמיסאר געגעבען געגענזייטיגע גאראנטיעס, אז דאס דאזיגע ווערק וועט געהאלטען ווערען אין זיינע וועזענטליכע ראהמען סיי רעגיאנאלע, סיי אינטערנאציאנאלע.

עס האנדעלט זיך דא וועגען דערווייטערן אלע פרובען, וואס וואלטען געקענט געמאכט ווערן בכדי צו דערווייטערן די דיפלאמאטיע פון ביידע מלוכות פונ׳ם בשותפותדיגען ציל פון זייער נעגאציאציע.

פעראייניגטע יוד. אקציע צו בעשיצען בעדראטע ארבייטער

האנדווערקער געגען די נייע בעגרענצונגען אין פראנקרייך

פאריז.

אין די לעצטע טעג זענען פארגעקומען א רייהע בעראטונגען פון בעזונדערע גרופען איינגעוואנדערטע יודען, וועלכע זענען געטראפען געווארען דורך די נייע בעגרעניצונגען פאר אויסלענדער.

עס זענען ארומגערעדט געווארען די צוגרייטונגען צו דער אקציע ,וועלכע איז אנגעהויבען געווארען דורך דער פעדעראציע און דעם עמיגראנטען־שוץ־קאמיטעט, וועלכע וועט ארומנעמען די אינטערעסען פון די בעזונדערע גרופען:

עס פיהלט זיך, אז אין די לעצטע טעג האט זיך די פראגע וועגען ארגאניזירען די שוץ פון די בעדראהטע איינגעוואנדערטע יודען, שטארק זיך א רוק – געטון פאראויס. עס ווערען אונטערגענומען א רייהע שריט, וועלכע ערלויבען צו האָפען, אז עס וועלען פאָרט דעריגרייכט ווערען געוויסע ערלייכטערונגען.

דער צענטראל עמיגראנטען שוץ - קאמיטעט וועלכען עס זענען פערטראטען די פעדעראציע און די קאנסיסטאריע, האט אפגעהאלטען א וויכטיגע פערזאמלונג אין זאל פון דער קאנסיסטאריע אונטערן פארזיץ פון פראפעסאר אוּאליד.

די פערזאמלונג האט אויסגעהערט בעריכטען וועגען דער טעטיגקייט פון עמיגראנטען שוץ-קאר מיטעט פאר׳ן לעצטען יאהר. דער בעריכט האט פעסטגעשטעלט, אז די אויסגאבען פאר יודישע עמיגראנטען און רעעמיגראנטען זענען זעהר בעדייטענד געוואקסען פאר׳ן לעצטען יאהר, אין פערגלייך מיט א יאהר פריהער.

נאך דעם בעריכט וועגען דער נארמאלער טעטיגקייט פון יודישען עמיגראנטען שוץ־קאמיטעט, האט זיך געעפענט א ברייטער מיינונגס־אויסטויש וועגען דער ניי־געשאפענער לאגע פאר די איינגעוואנדערטע יודען, אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע אנטי־אויסלענדער געזעצען.

עס איז מיטגעטיילט געווארען וועגען די איבערגעגעבענע מעמאראנדומס צו דער רעגירונג, ווי אויך וועגען די ביז איצטיגע אינטערווענצען וואס זענען געמאכט געווארען אין פערשידענע פאלען.

די פערזאמלונג האט אויך אויסגעארבייט א פלאן פאר דער ווייטערדיגער אקציע פון שוץ פאר די איינגעוואנדערטע יודען, וועלכע זענען שוין געטראפען אדער ווערען בעדראהט דורך די נייע געזעצען.

אויסער די מעמאראנדומס וואס זענען שוין איבערגעגעבען געווארען דער אינטערמיניסטעריעלער קאמיסיע וועלען אונטערגענומען ווערען א רייהע אינטערווענצען פון די פיהרער פון קאמיטעט אין די רעגירונגס-קרייזען.

נאך דער זיצונג האט מען איבערגעגעבען, אז די פיהרער פון דער אקציע גלויבען, אז אין פיל פאלען וועלען גענומען ווערען אין אכט די גערעכטע ביטעס צו פערמילדערען די געזעצען.

בעזונדערס זענען פארהאן אויסזיכטען צו דערגרייכען פערלייכטערונגען לטובת פאמיליעס מיט פיל קינדער, ווי אויך פאר די, וועלכע זענען שוין א לענגערע צייט אין פאריז.

75 בעשולדיגטע אינ'ם קיראָוו=מאָרד

רעאָרגאַניזאַציע פון ג.פּ.או. — דער מערדער איז אַ קאָמוניסט

ריגע, 5 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות פון מאָסקווע, זאָל דער געוועזענער שעף פון אַלפאַראַבאַנדישען ג.פּ.או., יאַגאָדאַ, וועלכער איז נאָך דער רעאָרגאַניזאַציע פון דער סאָוויעטישער פּאָליצײַ נאָמינירט געוואָרען אַלס פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר אינערן=עניגים — בקרוב אוועק פון זײַן אַמט.

ער זאָל נאָמינירט ווערען אויף אַן'אַרט אין מיטעל-אַזיען.

לויט קלאַנגען, זאָל אין דעם אַמאָליגען אַפּאַראַט פון ג. פּ. או. וואָס איז אויטאָמאַטיש אַרײַן אינ'ם בעשטאַנד פונ'ם קאָמיסאַריאַט פאַר אינערן-עניגים, אדורכגעפיהרט ווערען אַ גענויע קאָנטראָלע, בכדי צו דערווייטערען פון איהם די עלעמענטען, וואָס זענען פערדעכטיג אין האָבען אַ קאָנטאַקט מיט די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּען.

ריגע, 5 (ספּ. טעל.)

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, איז קיראָוו'ס מערדער, לעאָניד ניקאָלאַיעוו, געווען אַמאָלעט אַ מיטגליד פון דער אַרבעטער- און פויערים-איג=ספּעקציע. איצט ווערט אויפגעקלעהרט, אַז אין דער דאָזיגער אינספּעקציע ווערען אָנגענומען בלויז אַזעלכע קאָמוניסטען, וועלכע האָבען פריהער נישט געהערט צו פערמעגליכע קלאַסען. מיט אַ יאָהר צוריק איז דער אינספּעקציע-קאָמיסאַריאַט רעאָרגאַניזירט געוואָרען דורך עטאַטען-רעדוקציע. אין דער צאָהל פון די רעדוצירטע איז אויך געווען ניקאָלאַיעוו.

ריגע, 5 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות פון מאָסקווע, וועט דעם 13-טען דעצעמבער פאַר'ן סאָוויעטישען קריגס-טריבונאַל פון העכסטען געריכט פאָרקומען אַ פּראָצעס פון 75 סאָוויעטישע בירגער, וואָס ווערען בעשולדיגט אין מלוכה-פעראַט, און צוגרייטען טעראָר-אַקטען. דאָס וועט זײַן דער ערשטער אַנטיטעראָריסטישער פּראָצעס, דורכגעפיהרט אויפ'ן גרונד פון „ציק"-פּרעזידיום וועגען בעקעמפען די טעראָר-אַקטען. כּידוע איז דער בעשלוס אָנגענומען געוואָרען אין שייכות מיט'ן ערמאָרדען קיראָוו'ן.

אַלס פאָרזיצער פון קריגס-טריבונאַל איז נאָמינירט געוואָרען אולריק.

פערברענט קיראָווס טויטע? קערפּער

מאָסקווע, 5 (ספּ. טעל.)

פאַרן טויטען קערפּער פון קיראָוו'ן אינ'ם הויז פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראײַנען, האָט הײַנט דעפילירט אַן'אומגעהויער גרויסער המון מענשען.

דער גאַנצער צענטער שטאָט איז נאָך אַלץ אַרומגערינגעלט מיט פּאָליצײַ-קאָרדאָנען.

דער צוטריט צו די וויכטיגסטע פונקטען איז פערשטעלט דורך לאַסט אויטאָס וואָס שטייען אין דער קווער פון די גאַסען.

די עהרען וואַך האָבען הײַנט געהאַלטען די העכסטע מלוכה-בעאַמטע מיט סטאַלינען בראָש.

שפּעטער אין אָוונט איז דער טויטער קערפּער פערברענט געוואָרען און דער אַש איז ווידער אַרויסגעשטעלט געוואָרען אין אַן'אורנע אינ'ם הויז פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראײַנען.

אַ טראַגישער לופט=פליה

האָנאָלולו, 5 (ספּ. טעל.)

די קלאַנגען וועגען דעם, אַז מ'האָט געפינען און אַרויסגעצויגען פון ים אולם'ס אַעראָפּלאַן האָבען זיך נישט בעשטעטיגט.

די אַעראָפּלאַנען, וואָס זענען אַרויסגעפלויגען נאָכן בעקומען די ס.א.ס.-סיגנאַלען האָבען נאָך לעת עתה נישט אָנגעטראָפען אויף די שפורען פון אולמען און זײַנע 2 בעגלייטער.

שוין 10 שעה זענען פון איהם נישטאָ קיין שום ידיעות.

אין דער לעצטער ראַדיאָ-ווענדונג איז געווען געזאָגט: „מיר זענען אַרונטער אויף די כוואַליעס פון ים. קומט, און נעהמט אונז צו. מיר רעכענען זיך צום דערהאַלטען אויפ'ן אויבערפלאַך 2 טעג".

דעם אַעראָפּלאַן מיטן דרייסטען אויסטראַלישען פליהער אולם זוכען 18 אַמעריקאַנישע הידראָפּלאַנען, די פּאַסאַזשיר-שיף „פּרעזידענט קולידזש", 18 אַמעריקאַנער אונטערוואַסער-שיפלעך, 2 דאַמפערס און פיעל יאַפּאַנישע פישער-שיפלעך.

לעגיסלאַטיוו=ראַט — נישט אַקטועל

הויך-קאָמיסאַר האָט מיט קיינעם נישט קאָנפערירט

לאָנדאָן, 5 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין שייכות מיט דער ידיעה, וועגען אַנ'ערקלערונג פון הויך-קאָמיסאַר וואוקאָפּ וועגען לעגיסלאַטיוו ראַט, שטעלט דער „טיימס" פעסט, אַז די פראַגע וועגן לעגיסלאַטיוו ראַט איז איצט נישט אַקטועל.

אין שייכות מיט דער ידיעה, אַז דער הויך קאָמיסאַר וואוקאָפּ זאָל איינגיכען רופען קאָנפערענצען מיט יודען און אַראַבער וועגען לעגיסלאַטיוו-ראַט, דערוואוסט זיך דער יט"א קאָרעספּאָנדענט, אַז די ידיעה איז נישט קיין פּינקטליכע. אַזעלכע קאָנפערענצען ווערט נישט געפּלאַנט.

* * *

יודען ווערען אײַנגאַנצען אַרויס= געשטויסען פון האַנדעל

נײַע געזעץ ערשײַנט אין דײַטשלאַנד

בערלין, 5 (יט"אַ טעלעגראַפיש)

איינגיכען דערשײַנט אַ נײַ געזעץ וועגען רעאָרגאַניזירען די דײַטשע ווירטשאַפט אויף נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע יסודות. לויט דעם נײַעם געזעץ, וועט אַדורכגעפיהרט ווערען אַ קאָנטראָלע אין די מיטגלידער-רשימה פון די האַנדעלס-קאַמערען.

די דײַטשע יודען זענען שטאַרק בעזאָרגט מחמת לויט דער נײַער פּראָצעדור וועלען די יודען אַרויסגעשטויסען ווערען פון ווירטשאַפטליכען לעבען. די יודען לעגען נאָך האָפנונגען אויפן ד"ר שאַכט, וועלכער וועט זיך מסתמא ענטגעגענשטעלען דעם נײַעם אַנטיסעמיטישען קורס אין דער ווירטשאַפט!

יודישע מאַרקהענדלער אין לוקסעמבורג פערלירען זייערע פּרנסות

בריסעל (יט"א) ווי די היגע צײַטונג די „וואָך" מעלדעט, האָבען עטליכע זעכציג אויסלענדישע יודען, וואָס פלעגען ביז=איצט האַנדלען אויף די מאַרק אין לוקסעמבורג, איצט פערלוירען זייערע פּרנסות. עס איז געמליך ערשינען אַ געזעץ, לויט וועלכען יעדער סוחר מוז אויף דאָס נײַ אויסקויפען אַנ'ערלויבניש צו האַנדלען. אויך די יודישע סוחרים האָבען אָנגעגעבען ביטעס וועגען ערלויבנישען, זייערע ביטעס זענען אָבער נישט געוואָרען בעשטעטיגט.

קאָנפיסקירט אַ צײַטונג צוליב העצע געגן אַ יודישן מיניסטער

אַנטווערפּען (יט"א) צוליב דער כּסדר'דיגער העצע און רכילות=טרייבערײַ געגען דעם נײַעם פינאַנס-מיניסטער קאַמיל גוטט (אַ יוד), האָט די בעלגישע פּאָליצײַ בעזעצט דאָס ביוראָ פון דער צײַטונג „רענאַוואַסיאָן" און קאָנפיסקירט די גאַנצע אויסגאַבע. די העצע געגען מיניסטער גוטט ווערט פאָרטגעזעצט דורך פערשידענע בעלגישע צײַטונגען, וועלכע האַלטען, דאָס אַלס געוועזענער אויסלענדער און אַלס יוד האָט ער נישט געטאָרט ווערען בעלגישער מיניסטער.

זרובבל צוריקגעקומען פון ארץ-ישראל

וואַרשאַ, 5 (יט"א טעלעגראַפיש).

דער פיהרער פון די לינקע „פּועלי ציון", זרובבל, איז צוריקגעקומען פון ארץ ישראל, וואו ער איז געווען 3 חדשים.

זרובבל האָט אין ארץ ישראל געהאַלטען 30 רעפעראַטען. 13 רעפעראַטען האָט ער געהאַלטען אין יודיש.

ענטשולדיגונג

דערמיט ענטשולדיג איך זיך פאַר'ן יודישען בעהער-צעך אין לאָדז, ווי אויך פאַר דער יוגענד-סעקציע פאַר נישט אונטערוואָרפען זיך די בעשלוסען, גלײַכצײַטיג ענטשולדיג איך זיך פאַר'ן ה' י. שמולעוויטש פאַר די נישט פּאַסענדע אויסדרוקען אין אַנ'אויפגערעגטן צושטאַנד. איך פערזיכער, אַז אַזעלכעס וועט מעהר נישט פּאַסירען.

געוועלבער-אינהאַבער ה. אַבראַמאָוויטש, זגערזשער 17.

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221 72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונט.

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען האָט זיך איבערגעצויגען אויף 6.שערפּליען 37 (בענעדיקטאַ)

נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ טישאָג און פון 5—9 אָוונט.

זונטאָג פון 10—1 בײַטאָג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרײַ!! פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרט-זאַל.

שבועה דאוריתא

הײַנט, דאָנערשטאָג, ד. 6 דעצ.

11 אַ זייגער פאַרמיטאָג, וועט שווערען אין דער אַלטשטעטישער שוהל ר' הערש קאַמיאַנקאַ אין אנוועזנהייט פון ב"ד וועגען אַ סומע פון 4000 זל. וואָס מיר קומט פון איהם לויט פּסק פון ב"ד

מיט אַכטונג

ישראל שמואל קראַקאָווסקי

Dr. **J. Lubicz**

כירורג און אָרטאָפּעד

9 פּאָלודניאָווע 9,

טעל. 183-17

צוריקגעקעהרט

ה"ה גנבים!

זונטאָג, ד. 2/XII, 6 פריה האָט מען אַרויסגענומען אויף דער קאָלישער באַהן אַ קאָנווערט מיט פאָלגענדע דאָקומענטען:

1) 1 וועקסעל 500 זל. pł. 10/12 S. Sz. Ostryński, Krynki זשירא

2) 1 וועקסעל-בלאַנק 200 זל. Odinak

3) 1 וועקסעל 50 זל. B. Ceszler Magistrat m. Krynek, pł. 10/1 35

די דאָקומענטען האָבען פאַר קיינעם נישט קיין ווערט. אָפּגעבען געגען בעלוינונג צו M. Nożnicki, Zawadzka 17 5223 דיסקרעציע געזיכערט.

מיר דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל אונזער חשוב'ן פאָרסטאַרשי חבר יעקב באָומאַן צוליב'ן טויט פון זײַן

פאָטער ז"ל

המקום ינחם אותו בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די שאָכטעל-מאַכער-קאָאָפּעראַציע אין לאָדז, פּאָמאָרסקאַ 15.

Dr.

Wajnberg

ספּעצ. פון לונגע, האַרץ און סקלעראָזיס קראַנקהייטען

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

פאַר גאָלד, בריליאַנטען,

בריזשוטעריע און לאָמבאַרד-קוויטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען

אליזאַר פּיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

Sala Filharmonji.

שבת, דעם 8-טען דעצעמבער 1934, 4 נאָכמיטאָג קומט פאָר אויפ'ן אַלגעמיינעם פערלאַנג פון פּובליקום

א ווידערהאָלונג פון

קאָנצערט

פון פענאָמענאַלען וואונדער-קינד פּיאַניסט-קאָמפּאָזיטאָר

Antoś Wasserman

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק

מיט בעטען פון Dr. **Z. Rakowski**

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 11—1 און פון 5—8 אָוונט.

כעמיש= באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום

מ. שאָץ

לאָדז, פּיעטריקאָווער 37

פיהרט דורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, סרעטע א. א.

שיק

די לעצטע מאָדעלען פון עלעגאַנטע פון דער פירמע

A. OGÓREK

11 ZAWADZKA 11

קען מען בעוואונדערן אויף דער ערשטער קאַרנאַוואַל-

מאָדע=רעוויע

p. t. „DERNIER-CRI"

אין Sala Malinowa Grand Hotelu

הײַנט, דאָנערשטאָג, ד. 6 דעצ. 5 נאָכמ. און 10 אָוונט — אויפ'ן דאַנסינג.

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון

רעשטען

אויף פּאַלטענס און אַנציגער

פון די בעסטע ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות, די מאָדערנסטע מוסטערן, אין אַ גרויסען אויסוואַהל, בעקומט מען נאָר בײַ

R. Szczęśliwy

לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5

טעל. 156-09

געדענקט. פראָנט 2 שטאָק.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן עהרען-סעקרעטאַר

ח' מאיר שמולעוויטש

צוליב'ן טויט פון זײַן פאָטער

נ"ע **יעקב** ב"ר יצחק דוב נ"י

זײַט געטרייסט. המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. די פערוואַלטונג פון „לינת משמרים"

לאָדז, לעגיאָנוב 26.

„דער חולה-באדען
איז איינער פון די פרוכטבארסטע אין דער וועלט"
וואס האבען בעדייטענדע לאנדווירטשאפטליכע זאכקענער פעסטגעשטעלט
נאך דער אויספארשונג פון דעם חולה-שטח

לאנדאן. (יט"א) וועגען דעם חולה-באדען וואס די יידישע אגענץ האט איצט, נאך לאנגע און מיהפולע בעמיהונגען, בעקומען איבער איהם די קאנצעסיע, איז ביי פערשידענע געלעגענהייטען זעהר פיל געשריבען געווארען. יעצט לאנדווירטשאפטליכע עקספערטען-קאמיסיע, וואס האט זיך בעשעפטיגט מיט דער אויספארשונג פון די באדען בעדינגונגען אין א"י, האט זיך תמיד אפגעשטעלט אויף חולה, פערעכענענדיג דעם דאזיגען שטח צו די פרוכטבארסטע אין ארץ-ישראל.

אין צאהלרייכע קאפיטלען פון די פאכמענישע בעריכטען ווערט גערעדט וועגען חולה-שטח. אט זענען די וויכטיגסטע מסקנות וועגען חולה, צו וועלכע די ספעציאליסטען-קאמיסיע איז געקומען.

אין דעם אלגעמיינעם בעריכט ווערט וועגען חולה איבערגעגעבען:

דער וויכטיגסטער, בעזונדערס בעוואסערונגס-בעהיגער שטח אין עמק-הירדן ליגט אין און ארום די זומפען אין דער סביבה פון דער חולה-אזיערע (מי-מרום). דער דאזיגער באדען איז אויסגעצייכענט פרוכטבאר. דער גאנצער אדער כמעט דער גאנצער באדען קען בעוואסערט ווערען דורך די ארומיגע קוועלענדיגע שפעים. אין די בעוואסערטע געגענדען וואקסען אונגעוועהנליך-שעהנע תבואה. כדי צו בעפעהיגען דעם באדען צו אקער-בוי, דארף מען בעזייטיגען צוויי שוועריגקייטען: דעקען די הויכע קאסטען פון אויפאקערען דאס לאנד צו צפון פון מי-מרום און בעקומען דאס קאנצעסיע-רעכט אויף דעם שטח.

אין א צווייטען ארט פון דעם אלגעמיינעם עקספערטען-בעריכט ווערט געזאגט וועגען עווענטועלע דרענאזש-ארבייטען אין חולה.

די גרעסטע בעדייטונג קענען די דרענאזש-ארבייטען בעקומען פאר'ן באסיין פון דער חולה-אזיערע, וואו עס געפינט זיך, אויף א שטח פון 34 טויזענד אקר. דער גרעסטער און פאטענציעל וועלט-פולסטער באדען-קאמפלעקס אין א"י, וואס וואלט א דאנק דעם דרענאזש געווארען אקער-פעהיג. בעזונדערס פרוכטבאר זענען די לאנד-טיילען פון דעם שטח. הגם אין געוויסע הינזיכטען בלייבט נאך דער שטח א געגענשטאנד פאר ווייטערע פארשונגען, איז מען אבער זיכער, אז דער חולה-געגענד שטעהט פאר א גרויסע צוקונפט. אויב דער דאזיגער באדען זאל אמעליארירט ווערען, וועט ער ווערען אזוי פרוכטבאר ווי די בעסטע באדען-חלקים אויף דעם לאנד-פאס לענג אויס דעם ים. דאס וואלט זיך אהן ספק שטארק אפגערופען אויף דעם וואוילשטאנד פון דער גאנצער א"י-בעפעלקערונג.

זעהר אינטערעסאנט זענען פאלגענדע ווייטערע אויספיהרונגען פון דער קאמיסיע:

די אויפגאבע (פון בעפעהיגען חולה צו לאנד-ווירטשאפט) איז אזא קאלאסאלע און איז אין זיך כולל אזוי פיל פראגען בנוגע די שבטים-רעכט און אייגענטום פון דעם באדען, אז בלויז אזא אפאראט ווי דער פון דער רעגירונג איז ביכולת אונטערצונעמען זיך די דאזיגע אויפגאבע אויסצופיהרען אין איצטיגען מאמענט (1927) האט די פיק"א קאלאניעס אין שכנות פון חולה. א גרויסער טייל פון דעם שטח איז דאס אייגענטום פון אראבישע שבטים פיהרער.

אין ספעציעלען בעריכט וועגען בארען-מעליאראציע (געשריבען דורך דעם מיט-דירעקטאר פון לאנד-דעפארטאמענט ביי דער אמעריקאנער פעדעראל-רעגירונג ע. ש. סטראהארן) איז דער בעפרוכט בארונגס-פעהיגער זומפען-שטח פון חולה אין א"י געשאצט געווארען אויף בישט ווייניגער ווי 52 טויזענד דונאם. די חולה-זומפען זאלען ענטהאלטען דעם העכסטען פאפירוסען-וואוקס אין דער וועלט. די געגענד, בעמערקט דער בעריכט-פערפאסער, איז אנגעשטעקט מיט מאסקיטען און ווערט בעטראכט אלס ערגסטער מאלאריע-צענטר פון לאנד.

אין אנ'אנדער ספעציעלען בעריכט ווערט פעסטגעשטעלט, אז נאך ענ'ענטשפרעכענדער דרענירונג פון חולה-באדען וועט ער געבען די מעגליך-בעסטע פעלד-תבואה. די סטרוקטור פון באדען איז שווארץ-ערד; זי איז צו געדיכט פאר פלאנטאציע-קולטורען.

א בעריכט וועגען לאנד-בעוואסערונג האט פאר דער „ארווי קאמישאן" געשריבען דער גען. מיט-דירעקטאר פון דעפארטאמענט פאר עפענטליכע ארבייטען ביי דער אינדישער רעגירונג, סיריל מ. העניקס, וועלכער בערעכענט, אז פון דעם גאנצען חולה-שטח, וואס בעמט ארום אנ'ערך 150 טויזענד דונאם, געהערט צו דער א"י-רעגירונג אנ'ערך 55 טויזענד דונאם. פון דעם דאזיגען רעגירונגס-שטח איז מעגליך צו בעפעהיגען צו אקער-בוי ארום 40 טויזענד דונאם, וואס עס דארף, לויט דעם עקספערט'ס חשבון, אפקאסטען ביי 800 טויזענד ביז א מיליאן פונט. דער זאכקענער שרייבט דערביי:

„לכל הדעת איז דער באדען פון חולה-פלאך-לאנד קלאסיפיצירט געווארען אלס איינער פון די פרוכטבארסטע אין דער וועלט. אויך אלע מעדיציני̇שע און סאניטאר-אויטאריטעטען זענען געקומען צו דער מסקנה, אז דער קלימאט איז שטארק מאלאריע-געזעטיגט. דאס וואלט, נאטירליך, בעזייטיגט געווארען דורך ווירקזאמען דרענאזש".

די פראגע וועגען דעם חולה-באדען איז מעהרערע מאל בעהאנדעלט געווארען אין דער מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקער-בונד.

ירושלים. (יט"א) לויט'ן פראיעקט פון דער יידישער אגענץ זאל דער חולה-געביט בעפעהיגט ווערען צו לאנדווירטשאפטליכער בעזידלונג אין משך פון דריי יאהר. די ארבייטען זאלען דורכגעפיהרט ווערען יעדעס יאהר אויף איין דריטעל פון דעם גאנצען שטח.

ווארשא. (יט"א) אין דער דעפעשע איבער דער ערקלערונג פון הויך-קאמיסאר סער ארטור וואוקאפ פאר דער אראבישער דעלעגאציע איז אריינגעפאלען אין איין פאסוס א טעות, וואס איז געווען פעראורזאכט דורך דער פערדרעהונג פון עטליכע ווערטער דורכ'ן טעלעגראף. דער ענטשפרעכענדער פאסוס, וואס בעציהט זיך אויף דער חולה-קאנצעסיע, האט געדארפט לויטען:

„רעדענדיג ווייטער וועגען דער טראנספערירונג פון דער חולה-קאנצעסיע אין יידישען בעזיץ, האט דער הויך-קאמיסאר ערקלערט, אז דאס איז געשעהען מיט דער צושטימונג פון דער רעגירונג, מיט'ן תנאי, אז די אלטע קאנצעסיאנערען האבען די התחייבות צו בעזעצען א טייל פון דעם לאנד, 10 טויזענד דונאם, און די נייע קאנצעסיאנערען רעזערווירען 15 טויזענד דונאם פאר דער בעזידלונג פון ארטיגע אראבער, כדי צו פערהיטען פאר דער אראפשטויסונג פון באדען".

יוגאסלאוויען שיקט ארויס אונגארישע בירגער

בודאפעשט, 5 (ספ. טעל.)

„מארדשאר-זאג" איז מודיע, אז דער אונגארישער געזאנדטער אין בעלגראד איז ארויסגעפאהרען קיין בודאפעשט, בכדי צו אפגעבען א בעריכט וועגען די ארויסשיקונגען פון די אונגארן.

די אונגארישע געזאנדשאפט אין בודאפעשט זאל האבען עטליכע מאל אינטערפעלירט וועגען דעם ענין ביי דער יוגאסלאווישער רעגירונג, אבער זי האט דערויף לעת עתה נישט בעקומען קיין שום ענטפער.

בודאפעשט, 5 (ספ. טעל.)

„מארדשאר-זאג" איז מודיע, אז די יוגאסלאווישע רעגירונג האט אין משך פון דעם לעצטען מעת לעת ארויסגעשיקט א גרעסערע צאהל אונגארן. וועלכע האבען געוואוינט אין שעגעדין.

עס קורסירען קלאנגען, אז די יוגאסלאווישע רעגירונג האט בדעה אין דער נאהענטסטער צייט ארויסצושיקען 1,600—1,000 אונגארן.

א געזונד קינד פול מיט לעבען

איז טונקעלער און פרעהליך, עס הוסט נישט, האט געזונדטע ציינדלעך און גלייכע פיסלעך. Emulsja Tranowa גיט מען געוועהנליך קינדער אין הערבסט און ווינטער. דאס איז א וויטאמין-רייכע נעהרונג. ספעציעל ביי דער ענגלישער קרענק ווערט רעקאמענדירט צו געברויכען טראן-עמולסיע

היט אייך פון נאכמאכונגען און פאדערט Emulsja Tranowa אויסגאב. פון דער פירמע

SCOTT & Bowne, Sp. Akc. Warszawa.

צו בעקומען פון — 2 זל.

פראלאנגירט דעם בעלאגערונגס צושטאנד אין שפאניען

מאדריד, 5 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער לערו האט דערקלערט, אז דער בעלאגערונגס צושטאנד, וועלכער האט געזאלט מארגען אפגעשאפט ווערען, איז פראלאנגירט געווארען אויף נאך א חודש צייט.

פערלענגערט דאס מיליטער-דינסט אין טשעכיען

פראג, 5 (ספ. טעל.)

דער פארלאמענט האט היינט אנגענומען א געזעץ-פראיעקט וועגען פערלענגערען דאס מיליטער-דינסט אויף 2 יאהר.

די סאוויעטישע פרעסע
וועגען פראנצויזיש-דייטשען הסכם

מאסקווע, 5 (ספ. טעל.)

די סאוויעטישע פרעסע פערעפענטליכט אהן פירושים א קורצע דעפעשע וועגען דעם פראנצויזיש דייטשען הסכם מכוח'ן ענין סאאר געביט, וועדענדיג, ביי דער געלעגענהייט די אויפמערקזאמקייט, אז א רייה פראנצויזישע צייטונגען פראפאגירט א דערנעהנטערונג מיט דייטשלאנד. דערביי ווערען אויך ציטירט בקיצור די סקעפטישע שטימען פון דער פראנצויזישער פרעסע.

שטרייכער—אויף אנ'אנדער אמט

בערלין, 5 (ספ. טעל.)

עס קורסירען קלאנגען, אז דער אנפיהרער פונ'ם אויבער-פראנקענלענדישען פארטיי-קרייז, יול יוס שטרייכער, דער בעקאנטער ארויסגעבער פונ'ם אנטיסעמיטישען „דער שטירמער" זאל האבען אוועק פון זיין אמט.

מען רעדט איצט וועגען בעשטימען שטרייכערן אויף אנ'עהנליכען פאסטען אין דארטמונד אדער ברעסלוי.

אויפרייסען אין דייטשע שטעט

בערלין, 5 (ספ. טעל.)

אויף איינער פון די פארשטעט אין קעלן איז דינסטאג שפעט אין אוונט פארגעקומען א שרעקליכער אויפרייס, אין רעזולטאט פון וועלכען 12 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

אויך אין מאגדעבורג איז פארגעקומען אזא געהיימנישפולער אויפרייס אין אנ'אייזען פאבריק, בעת וועלכען עס זענען שווער פערוואונדעט געווארען 5 ארבייטער.

א צוג האט דערהרג'עט 5 ארבייטער

רוים, 5 (ספ. טעל.)

אויף דער באהן-ליניע פלארענץ-שיזי איז א צוג אין א טונעל ארויפגעפאהרען אויף 5 ארבייטער, וואס האבען אינסטאלירט טעלעפאן קאבעלס.

אלע ארבייטער זענען דערהרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

רעקציע אין א קלאס פון 6 יעהריגע קינדער אין א דייטשער שול
בעריכט פון א נירענבערגער „פעדאגאג" אין א דייטשער צייטונג

בערלין (יט"א) אין דער נירענבערגער „פרענקישער טאגעסצייטונג" פערעפענטליכט א לעהרער פון אנ'ארטיגער שול א צוזאמענפאסונג פון א לעקציע אין א קלאס פון 6-יעהריגע קינדער. די דאזיגע צוזאמענפאסונג גיט א בולט בילד וועגען דעם, ווי אזוי און וואס עס ווערט געלערנט אין די היינטיגע דייטשע שולען מיט קינדער פון די נידעריגערע קלאסען. ווי עס זעהט אויס דער אונטערריכט אין די העכערע קלאסען, קען מען זיך שוין אויפן סמך פון דעם „פעדאגאגישען" בעריכט אין דער „פרענקישער טאגעסצייטונג" לייכט פארשטעלען, אט אזוי א קיצור פון דער לעקציע אין דער נירענבערגער שולע.

דער לעהרער פרעגט דעם קלאס: „ווי דער קענען מיר דעם יודען".

די קינדער ענטפערען אין כאר: „דער יוד האט א קרומע נאז".

איין קינד רופט אויס: „הערר לעהרער, איך קען א ווערטעל".

דער לעהרער: „למשל?".

דאס קינד: „די יודען האבען געדרעהטע נעזער און קענען מיט זיי בלאזען ווי אין טראמפייט".

דער לעהרער: „די בעצייכענונג „קרומע נאז" געפעהלט מיר נישט. איך וואלט וועלען א מעהר פאסיגען נאמען".

א קלייגער שנעק שרייט אויס: „דער יוד האט א גרויסע אוגערקע".

די קינדער לאכען.

א צווייט קינד רופט אויס: „ביי די יודען שוויצען די פיס".

דער קליינער האנס ב. האט אנ'אונרוהיג געוויסען. ער מורמעלט ארויס מיט פחד: „הערר לעהרער, מיינע פיס שוויצען אויך".

איך האב איהם געטרייסט, שרייבט דער לעהרער, אז ער איז נישט קיין יוד.

איין קינד רופט אויס: „די יודען זענען בכלל נישט קיין „דייטשען".

דער לעהרער: „גאט צו דאנקען. אבער פונוואנען ווייסטו עס"?

— מיין פאטער האט עס מיר געזאגט.

— בראווא!

— די יודען זענען אויסוואורפען!

— פארוואס?

— ווייל זיי ג... ג... גנבענען שטענדיג.

— יא, אנומעלט האט מיין מאמע געקויפט עפיס אין א יודיש געשעפט, האט עס צו גארנישט געטויגט, און זי האט עס באלד צוריק אומגעקערט.

— און איך בין אמאל געווען ביי א יודישען דענטיסט, און איצט טוען מיר די צייהן ווייטער וועה.

— הער לעהרער, מיין טאנטע קויפט נאך אלץ אין יודישע געשעפטען.

דער קליינער העלמוט ג., וואס זיצט אין דער צווייטער באנק, האט די גאנצע צייט נישט געזאגט א ווארט — שרייבט ווייטער דער לעהרער. פלוצים הויבט ג. אויף דעם פינגער. איך בין צופרידען, דאס ענדליך וויל ער עפיס זאגען. דער גאנצער קלאס קוקט איהם אן. מיט אונגעוויסהייט.

— הער לעהרער, איך... איך וויל ארויס!

ווי א באמבע האבען די צוויי ווערטער געווירקט אויפ'ן קלאס. די קינדער לאכען. מיר פירען ווייטער דעם שמועס. דאס קליינוואוג דערצעהלט כסדר אלץ נייע זאכען, און איך בעוואונדער, פון וואנען ווייסען עס די קליינע מוזיקים אזוי פיל.

די צווייטע לעקציע — דערצעהלט ווייטער דער לעהרער — האבען מיר זיך פערנומען מיט אריטמעטיק. איין קינד פרובט חשבונען: „צוויי היטלערס און צוויי היטלערס זענען פיר היטלערס".

אבער קינדער — מיש איך זיך אריין — אזוי געהט נישט. מיר האבען בלויז איין אדאלף היטלער.

— צוויי שטרייכער'ס און דריי שטרייכער'ס זענען צוזאמען פינף שטרייכער'ס.

— דאס וועט אויך נישט געהען. עס איז נישטא מעהר ווי איין יוליוס שטרייכער.

— דריי יודען און דריי יודען זענען צוזאמען זעקס יודען.

— נו, דאס וועט שוין געהען. אבער די אויפגאבע געפעהלט מיר נישט. לאמיר בעסער אראפרעכענען. אין אונזער שטאט לעבען זעקס יודען, זענען פיר ארויסגעפאהרען. וויפיל יודען זענען געבליבען אין אונזער שטאט?

— צוויי.

— ווי אזוי מאכט מען דעם חשבון?

— עס זענען געווען זעקס, פיר זענען אוועק. נענען געבליבען צוויי יודען.

— דאן זענען אויך די איבעריגע צוויי אוועקגעפאהרען וויפיל זענען געבליבען?

— צוויי יידען זענען געווען און די צוויי זענען אוועק, איז נישט געבליבען קיין איינער.

דער נירענבערגער לעהרער שליסט זיין בעריכט מיט דער בעמערקונג „די אונטערוואקסענדע יוגענד וועט א געוויסען טאג ווייט בעסער פערשטעהן די יודען-פראגע, ווי א געוויסער קלאס געבילדעטע און אזוי גערופענע אינטעלעקטועלע נארדישע מענשען".

לאדז, 6 דעצעמבער 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 6 דעצעמבער 1934

אונטערהאנדלונגען בן-גוריון–זשאבאטינסקי

א"י אונטער'ן צייכען פון לאנדאנער צוזאמענקום

מען קען זאגען א גוזמא, אז גאנץ ארץ-ישראל שטייט איצט אונטער'ן צייכען פון די לאנדאנער פערהאנדלונגען צווישען בן-גוריון און זשאבאטינסקין. דער דאזיגער ענין בעשעפטיגט נישט נאר די רייהען פון מפא"י און די רעוויזיאניסטען. דאס איז די טעמע פון טאג פאר אלע קרייזען פון ישוב.

דער גאנצער ענין איז געקומען ווי א גרויסע איבערראשונג. ס'איז פערעפענטליכט געווארען דער אפמאך געגען געגענזייטיגע געוואלדטאטען און געגען דער סיסטעם פון בעשימפונגען, בעליידיגונגען און בלבולים. דאן איז געקומען די דערקלערונג פון דער עקזעקוטיווע מכח דעם, אז ס'שטייען פאר נאך צוויי אנדערע אפמאכען: וועגען רעגולירונג פון די בעציהונגען צווישען דער הסתדרות און די רעוויזיאניסטישע ארבייטער אויפ'ן געביט פון ארבייט, און וועגען איינשטעלען א געוויסען סטאטוס אין דער אלגעמיינער ציוניסטישער טעטיגקייט. אין ערגעץ קען די זאך נישט ארויסרופען אזא שטורמישען אינטערעס, ווי אין ארץ-ישראל. ווייל דא זענען די פראגעס — דער עיקר די פראגע פון די בעציהונגען צווישען ארבייטער — נישט נאר אידעאלאגישע, נאר ענינים פון א גרויסען יודישען קבוץ, וואס האט צעהנדליגער טויזענדער ארגאניזירטע ארבייטער, און וואס טרעפט זיך צונויף טאג-טעגליך מיט די ענינים פון שטרייקען, פון פראקטישען קלאסען-קאמף, פון קאלעקטיוו אפמאכען, פון אננעהמען און אפזאגען ארבייטער.

ווי האט מען אויפגענומען די ידיעה פון לאנדאן? די לינקע גרופירונגען האבען זיך אויך אויף דעם ארויסגעווארפען, ווי אויף א טייערע מציאה. פועלי-ציון פון ביידע טאלקען, „מארקסיסטישע קרייזען", השומר-הצעיר — אלע זענען ארויס מיט שארפע אנפאלען אויף מפא"י. „מפא"י" — וואוהין? פרעגט „השומר-הצעיר" און האט אונטער דעם קאפיטעל געמאכט א רייה גרויסע פערזאמלונגען איבער'ן לאנד, נאך איידער ס'זענען געקומען די ידיעות פון לאנדאן. און פון אלע טריבונעס שיט מען פעך און שוועבעל.

און מפא"י? אויך אין איהרע רייהען האבען די ידיעות ארויסגערופען א גרויסע אויפרודערונג. די מיינונגען זענען פערשידען. פערהאן אזעלכע וואס זענען געגען וועלכען נישט איז אפמאך מיט די רעוויזיאניסטען, געגען דעם עצם זעצען זיך ביי איין טיש, אנדערע ווידער זענען געגען פאליטישע אפמאכען, געגען פערהאנדלונגען וועגען ציוניסטישע ענינים, געגען דעם זוכען אן אלגעמיינע ליניע מיט דער גרופע, מיט וועלכער מען קען קיין געמיינזאמע ליניע נישט האבען. זיי בעציהען זיך אבער פאזיטיוו צו דעם פרוב, איינצושטעלען מענשליכע בעציהונגען צווישען ארבייטער-ארגאניזאציעס, און זענען גרייט דעם דאזיגען פונקט צו אקצעפטירען.

די מאטיווען זענען פערשטענדליך: דורך פערהאנדלונגען און אפמאכען אויף אלגעמיינע ציוניסטישע ענינים בשר'ט מען די רעוויזיאניסטען אין די אויגען פון דער מאסע, מען גיט זיי דורכ'ן עצם זיין מיט זיי צום טיש א מין געזעלשאפטליכע לעגאליזאציע. דעריבער דארף מען עס נישט מאכען. וואס איז אבער שייך די ארבייטס-בעציהונגען, — מוז ווערען געמאכט א סוף צו דעם איצטיגען ווילדען צושטאנד בעת יעדער ארבייטס-געבער האט צו זיינע דינסטען אן ארבייטער-ארגאניזאציע, וואס איז גרייט צו טון אלע זיינע פערלאנגען געגען הסתדרות-ארבייטער, וואס איז גרייט צו זיין אלס שטרייק-ברעכער, וואס וועט תמיד העלפען ווארעמען פרייזען, וואס איז כסדר א ביטש אין די הענד פון ארבייטס-געבער געגען דער הסתדרות. צו דעם צושטאנד מוז געמאכט ווערען א סוף. און אויב ס'וועט געלינגען איינשטעלען מיט די רעוויזיאניסטען אזא מין אפמאך, ווי ס'איז דא איצט צווישען דער הסתדרות און „הפועל המזרחי", (לויט וועלכען מען איז בעווארענט פון שטרייק-ברעכעריי און פון קאנקורענץ אויפ'ן ארבייטער-מארק. און לויט וועלכען ארבייטער פון פערשידענע ארגאניזאציעס ווערען געשיקט צו דער ארבייט לויט אן אפגערעדטען סדר, לויט דער פראפארציע און לויט דער רייהע) — דאמאלט וואלט זיך אויך בעסערען די לאגע פון די ארבייטער. און מען מוז אזא אפמאך בעגריסען.

פערהאן אבער ווידער אזעלכע, וואס נעהמען אן דעם דאזיגען פונקט און זענען בפרוש דערפאר, עס זאל געשלאסען ווערען אן אפמאך וועגען ארבייטער-בעציהונגען; אבער נישט אין לאנדאן, נישט אין דער פארם פון גרויסער ציוניסטישער פאליטיק, נישט מיט'ן פאליטישען פיהרער פון די רעוויזיאניסטען, נאר צווישען ארבייטער און ארבייטער אויפ'ן פלאץ. אויך דער דאזיגער שטאנדפונקט איז גענוג קלאר.

און שליסליך — נאך א גרופע, וואס בעציהט זיך צום גאנצען ענין פאזיטיוו און האלט, אז די א"י'דיגע ארבייטערשאפט דארף אקצעפטירען אלץ, וואס ווערט געטון אין לאנדאן דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין פערזאן פון בן-גוריון'ען. איהר הויפט-ארגומענט איז פאלגענדיגער:

מיר האבען איצט א שאנס א סך אויפצוטון אין א"י. די שרעקליכע לאגע פון די יודען אין דער וועלט פאדערט פון אונז, מיר זאלען דעם דאזיגען שאנס, די איצטיגע תקופה פון אויפבוי, אויסנוצען וואס ברייטער. און ווער ווייס, ווי לאנג דער שאנס וועט נאך דויערן. און מיר מוזען אראפנעהמען פון וועג אלץ, וואס שטערט אונז איצט. די שטענדיגע רייסערייען און די ווילדע פארמען פון פארטיי-קאמף, וואס האבען זיך איינגעשטעלט ביי אונז, זענען זיכער זעהר א שטארקער שטער. ווי פיינליך דאס זאל נישט זיין פאר אונז, און ווי גרויס עס זאל נישט זיין דער קרבן, וואס מיר מוזען ברענגען, אלס בעוועגונג. — מ'מוז טון אלץ, בכדי צו ברענגען כאטש א וואס פארא-נישט איז שלום אויף דער ציוניסטישער גאס. און אפגעבען אונזער גאנצער ענערגיע דעם דירעקטען אויפבוי.

אט דאס זענען די מיינונגס-פערשידענהייטען. דער מרכז פון מפא"י האט ארגאניזירט איבער'ן גאנצען לאנד גרויסע פערזאמלונגען און ראיאן-צוזאמענפאהרען („כנוסים", ווי מען רופט עס דא) פון פארטיי חברים, און האט צו יעדען פון די כינוסים געשיקט צוויי חברים, פערטרעטער פון ביידע ריכטונגען. מען מוז זאגען, אז דער ענין האט אויפגעטרייסעלט די פארטיי, טויזענדער מענשען זענען בייגעווען די פערזאמלונגען. שוין לאנג האט די בעוועגונג דא נישט געזעהען אזעלכע מאסען אויף געשלאסענע פארטיי-פערזאמלונגען. אזא אגרעסיוויקייט און אזא אויפמונטערונג, ווי אין דער רעאגירונג אויף דעם דאזיגען ענין.

קיין ענדגילטיגע מיינונג איז נאך ביי מפא"י נישטא, און ס'וואלט אויך געווען נישט ריכטיג אנצונעמען שוין איצט אן ענדגילטיגע שטעלונג, איידער מ'האט זיך בעקענט מיט אלע מאטעריאלען, איידער מען ווייס גענוי, אין וואס עס בעשטייט דער ארבייטס-אפמאך, און צי זיכערט ער באמת, אז די רעוויזיאניסטישע ארבייטער זאלען אויפהערען צו זיין שטרייק-ברעכער. עס איז זעהר מעגליך, אז עס וועט ווערען צוזאמענגערופען א ספעציעלע פארטיי-קאנפערענץ מיט וואהלען אויף דער דאזיגער פראגע, וואס זאל ברענגען צום פולען אויסדרוק די מיינונג פון דער מערהייט פון מפא"י. דאס איז דער וואונש פון א גאנצער רייה גרויסע פונקטען אין לאנד, און מוו'עט מן הסתם טאקע נישט קענען אין דער פראגע ענטשיידען אהן א קאנפערענץ, ווייל א סך טויזענדער חברים זעהען איין אין דעם — און מיט רעכט — א קארדינאלע ענדערונג פון דער גענעראל-ליניע פון דער פארטיי בנוגע צום רעוויזיאניסם. (ש. פ.)

תל-אביב

דאס איז דאך דיזעלבע פאליטיק, וואס בארטו האט געפיהרט

אזוי מיינט מען אין נאצי-לאנד וועגען פראגראם פון לאוואל'ן

די רעדע וועלכע דער פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער לאוואל האט געהאלטען אין פארלאמענט, האט געמאכט אייגענטליך א סוף צו די קלאנגען, אז עס וועלען פארקומען גרויסע ענדערונגען אין דער פראנצויזישער אויסערליכער פאליטיק נאכ'ן טויט פון מינ. בארטו.

דער נייער מיניסטער האט אין זיין רעדע אנגעריהרט כמעט אלע פראבלעמען, וואס שטייען איצט פאר אייראפע. ער האט גערעדט קודם כל וועגען די בעציהונגען צווישען פראנקרייך און איטאליען. לאוואל האט געוואלט אונטערשטרייכען די בעדייטונג פון דער דערנעהנטערונג צווישען די צוויי מלוכות, א התקרבות, וועלכע ס'האט נאך אנגעהויבען דער אומגעקומענער בארטו.

לאוואל האלט גלייכצייטיג פאר נויטיג, אז פראנקרייך זאל אפהיטען די הארציגע פריינדשאפט מיט די איצטיגע פערבינדעטע, שטרעבענדיג צו א דערנעהנטערונג צווישען איטאליען און דער קליינער אנטאנט, קודם כל מיט יוגאסלאוויען. די פאליטיק, וועלכע בארטו האט אנגעהויבען אין דער סאאר-פראגע, אין דער עסטרייכישער פראגע און אין ענין פון דערנעהנטערונג צווישען פראנקרייך און די סאוויעטען, ווערט אויך ווייטער אפגעהיטען.

די צענטראלע טעמא פון לאוואלס רעדע איז געווען די בעציהונג צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד. די ערקלערונג פון לאוואל'ן האבען נישט געלאזט קיין ספק, אז אין דער דאזיגער העכסט וויכטיגער פראגע וועט די פאליטיק פון בארטו נישט ווערען אנגעריהרט. ס'ווייזט אויס, אז אין דייטשלאנד האט מען אנגעהויבען זיך איינרעדען, אז דער נייער פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער רעכענט נישט ווייטער צו גיין אויף דער פריהערדיגער פאליטישער ליניע. דאסזעלבע האט מען אנגעהויבען מיינען אויך אין ענגלאנד. די דיפלאמאטישע אפענזיווע פון דריטען רייך איז ווייזט אויס, פערבונדען מיט דער האפנונג, אז די פראנצויזישע רעגירונג איז איצט גיכער ווי פריער געניגט נאכצוקומען די פאדערונג פון בערלין וועגען פערגרעסערן די דייטשע בעוואפנונגען. לאוואל האט ענטשידען צושטרייט די דאזיגע אילוזיעס, אונטערשטרייכענדיג אפען און קלאר, אז פראנקרייך האט נישט בדעה דעם דאזיגען פערלאנג צו בעפרידיגען.

דער ענגלישער מיניסטער באלדווין האט די טעג געהאלטען א רעדע, פון וועלכער מ'האט געקאנט דרינגען, אז אויב דייטשלאנד וועט צוריק אריינטרעטען אין פעלקערבונד, וועט אפשר קאנען זיין א רייד וועגען בעפרידיגען די פאדערונג פון דייטשלאנד מכוח'ן אויסגלייך פון די בעוואפנונגען. לאוואל האט פולשטענדיג קלאר געגעבען צו פערשטעהען, אז אין קיין פאל קאן וועגען דעם נישט זיין קיין רייד, אז פראנקרייך וועט איהר הסכמה דערויף נישט געבען.

לויט דער מיינונג פון לאוואל'ן איז וויכטיג, אז היטלער זאל עפעס צוזאגען, כדי מ'זאל איהם באלד גלייבען אויפן ווארט. דייטשלאנד דארף נישט מיט ווערטער בעווייזען, אז איהר ווארט האט א ממשות'דיגע בעדייטונג. לאוואל פאדערט אלס בעווייז, אז דייטשלאנד זאל צוטרעטען צום מזרח-פאקט, פון וואס די נאצי-רעגירונג האט נישט אויפגעהערט זיך ארויסצודרייען. דער פראנצויזישער פובליציסט ד'ארמעסאן מיינט, אז אפילו אט די גאראנטיע וואלט נאך נישט געווען גענוג. אפילו ווען דייטשלאנד זאל צוטרעטען צום פאקט, וועלען די דייטשע בעוואפנונגען פארשטעלען א גרויסע סכנה פאר פראנקרייך. דאסזעלבע פערשטייט נאטירליך אויך לאוואל, ער האלט דאס אבער דאך פאר א געוויסער גאראנטיע.

עס איז דעריבער פערשטענדליך פארוואס די רעדע פון לאוואל'ן איז אין דייטשלאנד, דורך דער דייטשער פרעסע אויפגענומען געווארען פיינדליך: אין איצטיגען אויסערן-מיניסטער זעהען די דייטשען איין דעם דירעקטען יורש פון בארטוס פאליטיק, וועלכער האט זיינע לעצטע טעטיגקייטס-חדשים געארבייט איבערן שאפען א פעסטען רינג ארום דער נאצי-מלוכה. „בערלינער טאגעבלאט" (דאס דייטשע רייכע בלאט, וואס איז אגב דורך די נאציס און זייער באלעבאטישקייט דערפיהרט געווארען צו באנקראט) לייקענט נישט, אז אין אנהויב האט לאוואל גערעדט עפעס וועגען הומאנישקייט און מענשליכקייט, אבער באלד איז ער אריבער צו דער „פאליטיק פון קייטען", וועלכע ס'האט אנגעהויבען בארטו. פון איצט אן קאן מען לאוואל'ן האלטען פאר דעם יורש פון פערשטארבענעם בארטו. עהנליך האבען פערשטאנען און קאמענטירט לאוואלס רעדע אויך די אנדערע דייטשע בלעטער.

מיט דער חתימה פון טויט אויפ'ן שטערן

די טראגעדיע פון א יוגאסלאווישען זשורנאליסט

אין דער ענגלישער פרעסע האט זיך די טעג בעוויזען א קורצע נאטיץ: „א זשורנאליסט האט זיך פערגיפטעט מיט גאז". ווייניג מענשען האבען זיך אויף דער נאטיץ אפגעשטעלט. ווען איז עס איינגעפאלען, אז הינטער דער נאטיץ ליגט בעהאלטען א טיפע און געהיימניספולע טראגעדיע?

דער זשורנאליסט האט געהייסען וואדיסלאוו מאקסימא פעטראוויטש. ער איז געווען א סערב. זייט עלף יאהר האט זיך פעטראוויטש געפונען אין ענגלאנד. יוגאסלאוויען האט ער פערלאזען אלס פאליטישער עמיגראנט. אמאל איז ער געווען זעהר א הייסער מאנארכיסט, א חסיד פון נישט לאנג ערמארדעטען קעניג אלעקסאנדער פון יוגאסלאוויען, שפעטער איז ער געווארען אן אנטי-מאנארכיסט און שארפער געגנער פון דער קעניגליכער דינאסטיע אין יוגאסלאוויען. ווען די סערבען, כארוואטען און סלאווענער זענען פעראייניגט געווארען אין איין מלוכה, האט פעטראוויטש געמוזט פערלאזען דאס לאנד צוליב זיינע פאליטישע איבערצייגונגען. ער האט אויסגענוצט זיינע אמאליגע בעציהונגען און בעקאנטשאפטען, געפאהרען קיין לאנדאן און דארט געווארען א דאלמעטשער און איבערזעצער.

גלייכצייטיג איז ער געווען טעטיג אלס זשורנאליסט און האט אנגעשריבען א בוך וועגען דער ענטשטייאונג פון וועלט-קריג. דאס בוך איז געווען אויסערגעוועהנליך סענסאציאנעל און האט ענטהאלטען פאקטען, וואס זענען ביז איצט נאך נישט געווען בעקאנט.

געדאכט האט זיך, אז דער זשורנאליסט און עמיגראנט האט זיך שוין בערוהיגט, אז זיין לעבען האט געקריגען א גאנץ נארמאלען פערלויף. אבער די, וועלכע האבען דעם מאן בעקענט נעהנטער, די האבען געוואוסט, אז אין דער ווירקליכקייט קומט פאר עפעס גאר אנדערס. מערקווירדיג איז קודם כל געווען, וואס דער זשורנאליסט פלעגט שלאפען נאר ביי עפעס געשלאסענע טירען. ערשט איצט נאך זיין טויט איז מען געוואויר געווארען, אז תמיד ביים בעט פלעגט פעטראוויטש האלטען א גרויסע שווערד, ווייל שטענדיג איז ער אדומגעגאנגען מיט'ן פערדאכט, אז ער ווערט נאכשפיאנירט, פערפאלגט פון פאליטישע שונאים, אז עס ווערט אויף איהם צוגעגרייט א פאליטישער מארד. זיינע בעקאנטע און זיינע ווירטסלייט האבען שטענדיג זיך געוואונדערט, פארוואס ער האט מורא נישט נאר צו זיצען, נאר אפילו צוצוגעהן צו אן אפענעם פענסטער. תמיד האט ער געלעבט אין שרעק, אז עמיצער קוקט איהם נאך און אז עמיצער וועט שיסען אויף איהם פון געגענאיבערדיגען הויז.

מיט עטליכע וואכען צוריק האט מיט דעם זשורנאליסטישען עמיגראנט פאסירט עפעס גאר מערקווירדיגעס. אן אומבעקאנטער האט צו איהם אנגעקלונגען אין טעלעפאן און האט איהם געזאגט, ווי ער האט שפעטער דערצעהלט פאר איינעגע פריינד, אין דער סערבישער שפראך: „פאפאוויטש'ן האט מען שוין געמאכט שווייגען, דו ביסט נאך איהם אויף דער ליסטע!".

דער זשורנאליסט האט ווירקליך געהאט בעמערקט, אז אין הויז נישט ווייט פון איהם האט געוואוינט א פערדעכטיגער סערב, וועלכער האט געזוכט א צימער אין זעלבען הויז, וואו ער אליין האט געוואוינט. דער נאמען פאפאוויטש האט ביים זשורנאליסט צוגענומען דעם לעצטען ספק, אז ער ווערט נאכשפיאנירט פון א געהיימער יוגאסלאווישער טעראריסטישער ארגאניזאציע.

מיט עטליכע טעג צוריק האבען די לאנדאנער בלעטער געמעלדען, אז אין איינעם פון די גרעסטע לאנדאנער געשעפטען האט פאסירט א סענסאציאנעלער פאל. דארט איז געקומען עפעס קויפען אייבער א מענש. פלוצים איז ער אוועקגעפאלען און איז תיכף געשטארבען. ווען מ'האט איהם רעווידירט זיין אנצוג, האט מען ביי איהם געפונען דאקומענטען אויפ'ן נאמען פון פאפאוויטש'ן. פאליציי האט באלד אויסגעפארשט, ווער דאס איז געווען. דאס איז געווען א גרויסער מאיאר, אן אדיוטאנט פון פרינץ מילאן פון מאנטענעגרא. באלד דערויף האט די יוגאסלאווישע געזאנדשאפט פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אז די פערזאן, וועלכע האט זיך בעהאלטען אונטער'ן נאמען פרינץ מילאן פון מאנטענעגרא האט נישט קיין שום שייכות צו דער קעניגליכער פאמיליע און אז דער טיטול „פרינץ" האט זיך די פערזאן גענומען אהן קיין שום רעכט דערצו.

דער זשורנאליסט פעטראוויטש, וועלכער האט געקענט דעם מאיאר פאפאוויטש פון דעם פסעודא-פרינץ, איז געווען איבערצייגט, אז דא קאן נישט זיין קיין רייד וועגען א נאטירליכען טויט. ווען דער זשורנאליסט האט נאך געקריגען דעם געהיימניספולען טעלעפאן-סיגנאל, איז ער געווארען פולשטענדיג איבערצייגט, אז פאפאוויטש איז ערמארדעט געווארען דורך א געהיימער טעראריסטישער ארגאניזאציע און אז ער וועט זיין דער נעכסטער קרבן פון מארד.

דער זשורנאליסט איז אריינגעפאלען אין א צושטאנד פון געוואלדיגער דעפרעסיע. מענשען, וועלכע האבען איהם אין די לעצטע טעג געזעהען, האבען געהאט דעם איינדרוק, אז פאר זיי שטייט א גייסטיג קראנקער. דערצו נאך האט דער אונגליקליכער בעקומען פון דער פאליציי א מעלדונג, אז ער דארף תיכף פערלאזען דאס לאנד.

„א לעבעדיגער וועל איך קיין בעלגראד נישט צוריקפאהרען" — האט ער ערקלערט פאר איינגיגע פון זיינע בעקאנטע. אויפ'ן צווייטען טאג האט מען איהם געפונען אין זיין צימער, פערסם'ט מיט גאז.

נאַציס האָבען איהם געשיקט שילטען די יודען און ער האָט זיי געבענשט

מערקווירדיגע געשיכטע מיט אַ קאָרעספּאָנדענט פון די צוויי פערביסענסטע נאַצי-צייטונגען אין דייטשלאַנד, וועלכער איז געפאָהרען שילדערן די „פערדאָרבענהייט" פון די יודען אין פאַלעסטינע, אָבער אנשטאָט צו אַטאַקירען די יודען, האָט דער קאָרעספּאָנדענט זיי געריהמט ביז'ן הימעל

וואונדער קענען נאָך געשעהן אַפילו אין איצטיגען דייטשלאַנד אויך. נו, איז דאָרטען איצט פאָרגעקומען אַ געשיכטעלע, וועלכע איז ענליך ווי צוויי טראָפּען וואַסער צו דער בלעם־מעשה פון חומש.

ווי באַוואוסט, האָט בלק געשיקט בלעמ'ען צו שילטען די יודען און ער איז געקומען און האָט זיי גאָר געבענשט.

ד"ר געבעלס, דער פערביסענער אַנטיסעמיטישער פּראָפּאַגאַנדע־מיניסטער פון היטלערס דייטשלאַנד, האָט געזוכט נייע מיטלען ווי צו אַטאַקירען די יודען.

נו, איז געבעלסן איינגעפאַלען אַ גאָלדענע אידעע: ער וועט אַוועקשיקען אַן איינענעם קאָרעספּאָנדענט, אַן איינענעם מענשען, דער זאָל קוקן פאַלעסטינע, און פון דאָרטען קריגען דעם אמת'ן אמת, ווי די יודען שווינדלען, נאַרען אָפּ, שאַכער־מאַכערן און בעגעהן ריטואַלע מאָרדען, וואָס קען זיין בעסער ווי כאַפּען די יודען אין זייער איינענער היים גופא?

זעענען סיי דער „פעלקישער בעאָבאַכטער", סיי דער פּאָגראָמישער „אַנגריף" אַרויס מיט גרויסע אַנאָנסען, אין וועלכע זיי האָבען געשריבען: „אַ נאַצי פאָהרט קיין פאַלעסטינע און וועט שרייבען פון דאָרטען דעם נאַקעטען אמת וועגען יודען".

די נאַציס האָבען זיך געפרעהט; די אַנטיסעמיטען האָבען אויף דעם רעכענונג אַנגעהויבען אַלץ מעהר און מעהר צו העצען געגען די יודען.

און ענדליך איז דער טאָג געקומען! דער בעקאַנטער נאַצישער זשורנאַליסט, וועלכער שרייבט אונטער זיינע אַרטיקלען מיט'ן נאָמען „לים", האָט צוגעשיקט זיינע ערשטע אַרטיקלען און זיי זענען אָפּגעדרוקט געוואָרען אין די צוויי פערביסענע נאַצי צייטונגען „פעלקישער בעאָבאַכטער" און „אַנגריף".

און אַ וואונדער איז געשעהן: אנשטאָט צו שילדערן די יודען „אַלס גנבים און אַלס פּוילענצער, אַלס שווינדלער און אַלס שאַכער־מאַכער", האָט „לים" זיי געמאָלען אַלס טיכטיגע מענשען, אַלס פלייסיגע אַרבייטער און ביזנעס־לייט. אנשטאָט אויס צוגיסען אויף זיי די תוכחה, האָט ער געזונגען אַ לויב־געזאַנג אויף די יודישע אַרבייט אין פּאַלעסטינע.

ער האָט געשריבען, אַז ער האָט אין פּאַלעסטינע געפונען אַ פלייסיג פאָלק פול מיט ביישפּיל לאָזען ענטוזיאַזם אין קאַמף געגען דעם מדבר, אין קאַמף געגען דער נאַטור. ער האָט געמאָלען אַ פאָלק, וואָס בויט אַ נייע סיסטעם אין שווייס פון זיין „אַנגעזיכט", אונטער די שווערסטע אומשטענדען, וואָס מען קען זיך נאָר פאָרשטעלען.

ווי עס ווייזט אויס, האָט דער נאַצי־קאָרעספּאָנדענט „לים" צום ערשטען מאָל אין זיין לעבען דערפיהלט דעם הויך פון דער יודישער קולטור, וועלכע עקזיסטירט שוין טויזענדער יאָהר; ער האָט דערפיהלט דעם גייסט פון דעם פאָלק, וועלכער האָט געגעבען דער וועלט דעם בוך פון אַלע ביכער — די תורה.

וואָס טיפער דער בליק פון דעם נאַצי־קאָרעספּאָנדענט „לים" איז אַריינגעדרונגען אין פּאַלעסטינער יודישען לעבען, אַלץ בלאַסער איז געוואָרען זיין פאָרשטעלונג וועגען דעם „שמוציגען אידען" — דאָס בילד פון יודענטום, וועלכען ער האָט ביז איצט געקענט.

און ווען דער דאָזיגער שליח פון געבעלס האָט פערלאָזען פּאַלעסטינע, איז ער פון אַ נאַציש שונא פון יודען געוואָרען אַן אמת'ער יודען־פריינד.

דער וואונדער איז געשעהן. די פערביסענע אַנטיסעמיטישע צייטונגען האָבען אָפּגעדרוקט „לימ'ס" אַרטיקלען וועגען דעם יודישען אויפבוי פון פּאַלעסטינע; זיי האָבען אָפּגעדרוקט דעם לויב־געזאַנג פאַרן נייעם יודען, וועלכען דער נאַצי האָט אפשר אַליין נישט־בעמערקענדיג אַרויסגעזונגען.

צי די רעדאַקטאָרען פון די נאַצי־צייטונגען האָבען זיך פערלאָזען אויף זייער קאָרעספּאָנדענט און האָבען זיינע אַרטיקלען נישט געלייענט איידער זיי זענען געדרוקט געוואָרען, צי זיי האָבען געהאַט אַן אַנדער מיין דערביי, איז שווער צו זאָגען. דער פאַקט אָבער איז, אַז זיינע אַרטיקלען זענען געדרוקט געוואָרען. און נישט איינער, נאָר אַ גאַנצע סעריע.

אין איינעם פון זיינע אַרטיקלען בעשרייבט „לים" אַ סצענע, וואָס האָט זיך אָפּגעשפּילט מיט איהם אויפ'ן וועג, פאָהרענדיג פון איין קאָלאָניע אין דער אַנדערער. אַ פּאָר יודען, וועלכע האָבען געזעהן זיין האַלב־שאָמאַביל צוקומענדיג צו דעם דאָזיגען וועג, האָבען איהם געוואָרנט, אַז דער וועג איז זעהר אַ שלעכטער און אַז ער וועט מיט זיין אויטאָמאָביל נישט קענען דורכפאָהרען. ער האָט אָבער די יודען נישט געגלויבט און איז דאָך געפאָהרען און ער איז אַריין אין אַ בלאָטע און איז דאָרטען געבליבען שטעקען. צו זיין גליק איז גראָד דאָרטען פערבייגעפאָהרען אַן אויטאָמאָביל מיט אַ יודישען שאָפער און זיינע געהילפען. זיינען די יודען אַרונטערגעשפּרונגען און זענען געווען גרייט איהם צו העלפען אַרויסקריכען פון דער בלאָטע.

און דאָ וועלען מיר לאָזען דעם קאָרעספּאָנדענט „לים" אַליין רעדען:

„דאָ גלייך מוז איך בעמערקען אַ פּאָר ווערטער אין אַלגעמיין וועגען דער חבר'שאַפט פון די יודען אויף די פּאַלעסטינער לאַנדוועגען. איך האָב זי אויף מיין גאַנצען וועג געפונען אַלס ברידערליך, נישט איינגעבונציג און אמת פריינדליך, און איך מוז דאָ בעמערקען, אַז די זעלביגע חבר'שאַפט הערשט

(אַ בריף פון דייטשלאַנד)

נישט נאָר צו פרעמדע, נאָר פון יודען צו יודען און פון יודען צו אַראַבער. איך וויל אויך גלייכצייטיג זאָגען, אַז די אַראַבער ווייזען אויך אַרויס די זעלבע ברידערשאַפט און חבר'שאַפט.

„די יודען, צוזאַמען מיט צוויי אַראַבער, וועלכע זענען גראָד צוגעקומען, האָבען אין פינף מינוטען צייט אַרויסגעשלעפּט מיין מאַשין פון דער בלאָטע. ווען איך האָב זיי געוואָלט בעצאָהלען פאַר זייער אַרבייט, האָבען זיי זיך געפונען בעליידיגט און פאַר קיין פאַל נישט געוואָלט בעהמען קיין שום בעלוינונג פאַר דער הילף, וואָס זיי האָבען מיר געגעבען".

נו, וואָס זאָגט איהר אויף דעם, ווי די יודישע שאַכער־מאַכער און גנבים זענען אַרויסגעקומען ביי דעם נאַצישען קאָרעספּאָנדענט? קען מען זיך אַליין פאָרשטעלען, וואָס פאַר אַן איינדרוק אַזאַ בילד האָט געמוזט מאַכען אויף די לעזער פון די פערביסענע אַנטיסעמיטישע צייטונגען און וואָס היטלער, געריבג, געבעלס און שטרייכער האָבען געפיהלט לייענענדיג די דאָזיגע אַרטיקלען.

טאָג־טעגליך ווערען די יודען אין די דאָזיגע פּראָפּאַגאַנדע־צייטונגען געזידעלט אויפ'ן ערגסטען אופן. זיי ווערען פערגליכען צו שמוץ און פּעסט, מען האָט געגעבען זיי און מען רופט די פּינסטערע מאַכען צו פערניכטען די יודען און זיי אָפּצומעקען פון דער וועלט — און מיטאַמאָל אַזעלכע אַרטיקלען!

אָבער דאָס איז נאָך נישט אַלעס, „לים" בעשרייבט זיינע בעזוכען אין די יודישע קאָלאָניעס. ער קומט אין דער בעריהמטער קינדער־קאָלאָניע „בן שמן" און בעוואונדערט די האַרציגע צוכטיגקייט און שעהנקייט. ער זעהט ווי איבעראַל ווערט דורך יודישער אַרבייט קולטיווירט דער מדבר און קוקט זיך צו ווי די לאַנדווירטשאַפט בליהט זיך פונאַנדער אין די אַמאָליגע וויסטעניש'ן, ער מאַכט אַ רייזע דורכ'ן „עמק יזרעאל" און דערצעהלט ווי די חלוצים האָבען פערטריבען די מאַלאַריע פון דער זומפּ־געגענט און האָבען די זומפּן פערוואַנדעלט אין בליהענדע גערטנער.

„לים" דערצעהלט, וואָס די יודען האָבען אויפגעטון אין די לעצטע 10 יאָהר אין די וויסטע שטרעקעס, ווי זיי האָבען פערטריבען די מאַלאַריע, ווי זיי האָבען קולטיווירט דאָס לאַנד און ווי עס זעהען אויסגעוואַקסען בליהענדע קאָלאָניעס אויפ'ן אָרט פון וויסטענישען.

דער שליח פון היטלער און געבעלס מוז צוגעבען, אַז די יודען העלפען זיך דאָרטען איינע די אַנדערע, אַז זיי טוהען דאָרט שווערע אָבער נוצליכע אַרבייט, און אַז זיי לעגען דעם פונדאַמענט און שאַפען אַ נייעם געזעלשאַפטליכען צוזאַמענלעבען.

און אויב דאָס אַלץ איז נאָך ווייניג, בעשרייבט ער ווייטער אַזוינע זאַכען, וועלכע זענען, דעם אמת געזאָגט, אַ ביטערע אַנקלאַגע געגען די יודען־פערפאָלגונגען אין היטלער־לאַנד. גאַנץ אין ביישפּיל פון דעם. ער שרייבט:

„אין היטערשטען טייל פון זאַל זיצען צוויי יונגע יודען. זייערע פנים'ער ווייזען נאָר די בלאַסקייט פון דער נאָרדישער שטאָט. צווישען די ברוינע פערברענטע געשטאַלטען פון די איבעריגע יודען זענען זייערע פנים'ער מאָדנע אויפפאַלענד. איך האָב געפרעגט ווער זיי זענען און מיין פיהרער האָט מיר געענטפערט: „דאָס זענען צוויי יודען פון דייטשלאַנד, וועלכע זענען געקומען אַהער מיט צוויי וואָכען צוריק"....

„לים" איז אויך געווען אין תל־אביב און ער דערצעהלט אין זיינע אַרטיקלען, אַז די שטאָט האָט נישט צו זיך קיין ביישפּיל, ער שרייבט:

„מען קען פערשטעהן, פאַרוואָס דאָס יודישע האַרץ קלאַפּט העכער און שטאַרקער אין תל־אביב ווי אין וועלכע נישט איז אַנדער שטאָט אין דער וועלט, וואו יודישע הערצער קלאַפּען. און עס איז קיין וואונדער נישט, וואָס אַ קינדערישע פרייד כאַפּט אַרום די יודען פון תל־אביב. זיי ווייסען, אַז דאָס אַלץ האָבען יודען אַליין געבויט, יודען פיהרען אָן די שטאָט, דורך יודישע עצות ווערט אַלץ פערבעסערט און פערשענערט".

„לים" זעהט מיט זיינע איינענע אויגען דעם אויפבוי פון פּאַלעסטינע און איהם כאַפּט אַרום אַ ציטער פאַר דער צוקונפט פון דעם דייטשען עקס־פּאָרט אין די מזרח־לענדער. ער זאָגט:

„די יונגע אינדוסטרי אין פּאַלעסטינע שאַפט פאַר אייראָפּע אַ שווערע קאָנקורענץ. דערווייל איז זי נאָך אין די קינדער־שיכלעך, אָבער זי וואַקסט פון טאָג צו טאָג".

פרעגט זיך דאָך טאַקע: ווי קומט עס, וואָס די אַרטיקלען פון „לים" זענען געדרוקט געוואָרען אין „פעלקישער בעאָבאַכטער" און אין „אַנגריף"? בלייבט טאַקע אַ קשיא.

ה. לענדער.

אויף די ליידענסוועגען פון דער אונלעגאַלער עליה

אַ דעלעגאַציע פונם פערבאַנד פון די יוד. אַדוואָקאַטען אין א"י גיט איבער שרעקליכע פרטים וועגען די ליידען פון די אונלעגאַלע עולים און פאָדערט פון דער אגענץ-עקזעקוטיווע אנצונעמען מיטלען געגען דער דאָזיגער עליה

ירושלים. געוויסע פרטים וועגען די שווערע ליידען פון די יודישע עולים, וועלכע פּרובען זיך אויפ'ן אונלעגאַלען וועג אַריינצוקומען קיין ארץ־ישראל, האָט איבערגעגעבען אַ דעלעגאַציע פון דעם פערבאַנד פון די יודישע אַדוואָקאַטען אין ארץ־ישראל, וועלכע האָט זיך לעצטענס געווענדעט צו דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ מיט דער פאָדערונג צו אינטערווענירען אין דער דאָזיגער אַנגעלעגענהייט.

די דעלעגאַציע, וועלכע איז בעשטאַנען פון די אַדוואָקאַטען: ד"ר עליאש, ד"ר זמורה און ד"ר פיידענבערג, האָט דערצעהלט אַז די לעצטע צייט קומט אויס די אַדוואָקאַטען אָפט צו האָבען צו טוהן מיט די ענינים פון די אונלעגאַלע עולים, וועלכע ווערען דורך דער מאַכט פערהאַלטען ביים איבערשרייטען די גרענעצען. און פון זייער פּראַקטיק ווייסען זיי ווי עס גייען די אונגעהויערע ליידען וועלכע עס האָבען אויסצושטעהן די דאָזיגע עולים אויף זייער וועג קיין ארץ־ישראל און אויך באַהלעם ווי זיי ווערען אַרעסטירט דורך דער פּאָליציי.

ביים היינטיגען טאָג — האָט דערצעהלט די דעלעגאַציע — געפינען זיך אין דער תפיסה אין עכו בערך 150 פון די דאָזיגע אונלעגאַלע עולים. פיל פון זיי זענען קראַנק געוואָרען פון די ליידען, וועלכע זיי האָבען געהאַט אויסצושטעהן אין וועג, און אַ גרויסער טייל פאַלען זענען די עולים איבערגעגעבען געוואָרען אין די הענד פון דער פּאָליציי דורך זייערע איינענע פיהרער, וועלכע האָבען זיך אונטערגענומען זיי צו ברענגען קיין ארץ־ישראל. די אַדוואָקאַטען ווייסען אויך פון זייער פּראַקטיק וועגען פאַלען פון פערגוואַלדיגען יודישע מיידלעך דורך די אַראַבישע וועגווייזער. די עולים ווערען אויך אויף אַ שענדליכען אופן אויסגענוצט מאַטעריעל דורך די אָרגאַניזאַטאָרען פון דער אונלעגאַלער עליה וועלכע שלעפּען אַרויס ביי זייערע קרבנות דעם לעצטען גראָשען.

די דעלעגאַציע האָט געפאָדערט אַז די אַגענץ עקזעקוטיווע זאָל אָננעהמען אַלע מיטלען, וואָס גיט זיך אין איהר רשות מיטן צוועק צו מאַכען אַ סוף צו דעם דאָזיגען צושטאַנד. די יודישע אַגענץ דאַרף קאַטעגאָריש וואָרענען די יודישע עפענטליכקייט אין דער גאַנצער וועלט, אַז יעדער עולה וועלכער לאָזט זיך אויף אַן אונלעגאַלען וועג קיין ארץ־ישראל איז אויסגעשטעלט אויף די שווערסטע סכנות.

(פאָלקער).

בלויז 10 פּראָצ. נישט-אַרישע אַדוואָקאַטען אין דייטשלאַנד

בערלין, (יט"א). אין יולי ה. י. זענען פערעפענטליכט געוואָרען צאָהלען וועגען דער אויסווירקונג פון דעם אַריער־פּאַראַגראַף אויף דעם אַדוואָקאַטען־שטאַנד אין דער פּראָווינץ פּרייסען, איצט פערעפענטליכט די „ציוניסטישע וואָכענבלאַט" אַ סטאַטיסטישע צוזאַמענשטעלונג איבער דער אַלגעמיינער צאָהל אַדוואָקאַטען אין דייטשלאַנד אין סוף 1933, לויט דער דאָזיגער צוזאַמענשטעלונג זענען סוף 1933 געווען צוגעלאָזען, אויסצופיהרען דעם אַדוואָקאַטען בערוף אין גאַנץ דייטשלאַנד 16,053 אַדוואָקאַטען, צווישען וועלכע עס זענען געווען 2900 נישט־אַריער. אין די איינצעלנע געריכטס־קרייזען איז דער פּראָצענט־זאַץ פון די נישט־אַרישע אַדוואָקאַטען אַ פערשידענער, אין דורכשניט איז ער עפּעס מעהר ווי 10 פּראָצענט, אין בערלין זענען אויך 2849 געווען 1178 נישט־אַריער, דאַגעגען אין דרעזדען זענען אויף 1725 אַדוואָקאַטען נאָר 76 נישט־אַריער.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלגענדע טעג
— I —
פאַנטאַזירענד מיסטעריעזע, קאָמי פון 2 וועלטען, רעזשי: **Turzański**
שרפה איבער דער וואָלגא
אין דער הויפּטראָל **W. Imkiszyniew**
— II —
די וואונדערבאַרע מעלאָדישע אָפּערעטע
א. נ.
„רייצענדע נאַכט"
אין די הויפּטראָלען:
Ewelina Laye, John Boles.
אָנהויב פון די סעאַנסען: שבת און יום-טוב 12 אַ זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאָכמ.

דאָס לעבן אין פּאַריז

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

שטאָט-ראַט קומט זיך צונויף דעם 10 דעצעמבער

פאַריגע וואָך פרייטאָג איז אָנגעקומען אַן אָפיציעלע מיטטיילונג פון לאַנדער וואַלערע ה' האַנקע באַוואַק אַז די וואַהלען צום שטאָט־ראַט זענען בעשטעטיגט געוואָרען און ווי מיר הערען איבער מירט קומט פאַר די ערשטע זיצונג דעם 10־טען דעצעמבער אויף וועלכע ס'וועט געוועהלט ווערען אַ פּרעזידענט 2 וויצע־פּרעזידענטען און פינף לאַווניקעס.

אַלס פּרעזידענט האָט פאָרלויפיג די גרעסטע שאַנסען דער ביז איצטיגער פּרעזידענט ה' מגער־טשיסלאָוו שאַראַס.

די יודען האָבען די מעגליכקייט צו בעקומען אַ לאַווניק באַר הענמאַלט ווען זיי וועלען געהען פער־אייניגט.

פייערונג-אָוונט ביי צא"י

שבת צו נאַכטס איז פאָרגעקומען אַ פייערליכער אָוונט ביי די היגע צא"י לכבוד דעם אפּפאָהר פון די ח"ח: ש. גרינבערג, און מ. פינטשעווסקי אויף הכשרה, אין לאָדז, ווי אויך צום אפּפאָהר פון פער־דינסטפולען טוער ביי צא"י ה' לייביל הענדעלס אין מחנכים סעמינאַר פון דער אגודה אין וואַרשא.

דעם אָוונד עפענט דער געוו. סעקרעטאַר פון די היגע צעירים ה' א. סענדער, וועלכער האַלט אַ לעבעדיגען רעפעראַט, דאַן בעקומט דאָס וואָרט דער פּאָרויגע פון די צא"י ה' א. מאַנספעלד.

מיט אַ זעהר איבערהאַלט ייענע רעפעראַט טרעט אַרויס דער פּרעזעס פון דער היגער אגודה הר' א. ראַזענפעלד וועלכער בעגריסט די נייע פערשטאַרק־טע אַרבייט פון די היגע צא"י.

דער עולם פערברענגט דאַן ביי סעודה־טיש און שפּעט ביינאַכט שליסט דער פּאָרזיצער דעם פייערליכען אָוונד.

סיום-הש"ס-פייערונג אין ביהמ"ד

מאָנטאָג ביינאַכט איז פאָרגעקומען אַ סיום הש"ס פייערונג אין ביהמ"ד אָרגאַניזירט דורכן דער יח"ל אין קאַליש, דער יו"ר פון יעדער הדתי ביי אג"י הר' ליפּמאַן מאַנספעלד איז מסיים די מסכתא.

דאַן זינגט דער חזן שוואַרצבערג „אלה דברים" „אלקי עד שלא נוצרתי" און אַנדערע זאַכען. מיט אַ לעבעדיגען רעפעראַט טרעט אַרויס ה' שטראַדקי פון וואַרשא.

70-יעהריגער יובל פון אַ ציוניס-טישען עסקן

לעצטענס איז געפייערט געוואָרען דער 70־יעהריגער יובל פון היגען אַנגעזעהענעם ציוניסטי־שען עסקן ה' שבתי זיידאַרף, וועלכער איז טעטיג העכער 20 יאָהר ביי פערשידענע ציוניסטישע אַר־בייט.

אַ גרויסע יובל־פייערונג איז פאָרגעקומען אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

שלעכטער מצב פון „הכנסת אורחים

אין „הכנסת אורחים" אין קאַליש הערשט אַ מוראדיגער קריזיס. דער וועהט האָט אַרויסבעקומען אַן עקסמיסיע אויפן לאָקאַל, בכלל איז דער מאַטע־ריעלער בעשטאַנד פון „הכנסת אורחים" זעהר אַ קאַ־טאַסטראָפאַלער.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג אין דער תלמוד תורה און ס'איז גע־וועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג פון די ה"ה: י. י. מיראַבנץ, ראָזענוואַלד. מ. וו. טרויבע, ל. שפּי־לענדער, ט. קליין און אַנד.

די נייע פערוואַלטונג איז צוגעטרעטען צו אַן־אינטענסיווע טעטיגקייט, אין דער ערשטער ריי איז געוואָרען אונטערגענומען אַן אַקציע צו ווערבי־רען נייע מיטגלידער וועלכע זאָלען זיך בעשטייערן מיט חודש־ביטראָג. עס איז צו האָפען אַז די נייע פערוואַלטונג וועט נישט געהן אויף די דרכים פון דער אַלטער פערוואַלטונג און זי וועט צוריק אַרויפ־ברענגען דעם „הכנסת אורחים" אויף דעם אַמאָליגען מצב.

סטאלינגראד

(פון א רייזע)

פון ב. צ. גאלדבערג

א שטאט פון שטויב און ווינט. די גאסען אין מיטען שטאט זענען דורכט זיך געברוקירט, אבער אלע ווילע הויבט זיך אויף א וואלקען שטויב, וואס ווי פרעה'ס מכה, עסט זיך איין אין די אויגען, אין נאז, אין די האר, אין די קליידער.

פון וואנען קומט אזא שטויב אין סטאלינגראד?

עס קאן קומען פון די נישט געברוקירטע גאסען ארום שטאט און עס קאן קומען פון די זאמדיגע בערג און בערגלעך ארום.

מען זאגט, אז נאוואראסייסק איז א זאמדיגע שטאט. נאוואראסייסק דארף פעטשערעס הייצען ביי סטאלינגראד.

אמאל האט די שטאט געהייסען צאריצין, אין צייט פון בירגער־קריג האט דא סטאלין אנגעפיהרט די מיליטערישע צוגען, און געהאט א מערקווירדיגען זיג — האט די שטאט געביטען איהר נאמען אויף סטאלינגראד.

און געביטען דעם נאמען, געביטען דעם מזל, סטאלינגראד איז אוועק און געווארען א גרויסע אינדוסטריעלע שטאט מיט נייע פאבריקען, מיט גרויסע אונטערנעהמונגען.

איך וועל איך געבען נאר איין ביישפיל פון איין פאבריק, וואס איז אייגענטליך אויך א גוטער ביישפיל פאר דער נאטירליכער אומגעהויערער ענטוויקלונג פון היינטיגען ראטענפערבאנד.

דער משל איז פון טראקטאר־פאבריק וואס טראגט דזשערזשינסקיס נאמען:

אין יאהר 1926 האט מען אויסגעארבייט א פלאן צו בויען א טראקטאר־פאבריק אין סטאלינגראד, דעם ארט פאר דעם האט מען אויסגעקליבען א גרויסען פרייען באדען לעבען שטאט, טייל פון דעם איז בעשטאנען פון פעלדער און טייל פון סתם לאנד. דארטען וואו די פאבריק שטעהט היינט, פלעגען וואקסען קירבעס.

אנגעהויבען בויען די פאבריק האט מען ערשט אין יאהר 1929 און אין 1930 האט מען אנגעפאנגען די ארבייט אין געוויסע אפטיילונגען פון דער פאבריק.

ווען איך בין געווען אויף דער פאבריק, האבען דארטען געארבייט דריי־און־צוואנציג טויזענד מאן ארום און עקזיסטירען ארום טראקטאר־זאוואד פינף־און־זיבעציג טויזענד מענשען: די פאמיליעס פון די ארבייטער, די אנגעשטעלטע אין פאבריק, די לעהרער פאר די קינדער, די קעכער און בעקער פון דער פאבריק־קיך, די פערקויפער פון די ספעציעלע קראמען פאר די פאבריק־ארבייטער — קורץ: א גאנצע שטאט.

די פאבריק גיט היינט ארויס 155 טראקטארס א טאג, דער אריגינעלער פלאן איז געווען זי זאל ארויסגעבען 144 — זי גיט אלזא ארויס מיט עלף מעהר ווי מען האט גערעכענט.

און איך האב שוין געזעהען די ציגעל מיט וועלכע מען שטעלט זיך בויען א צוגאב צו דער פאבריק, וואס דארף זיין דריי מאל די גרויס פון דער איצטיגער פאבריק, דער צוגאב וועט דארפען ארויסגעבען 150.000 לאסט־אויטאס א יאהר, און 5000 בעסערע לייכטע אויטאמאביל־מאשינעס.

צוגעגרייטען קוואליפיצירטע ארבייטער און טעכניקער פאר דער פאבריק, שטעהט לעבען פאבריק א גרויסע געביידע, א טעכניקום, וואו סטודענטען לערנען זיך אין דער אטמאספערע, און מיט דער פראקטישער הילף פון דער פאבריק, די פאבריק איז אייגענטליך פאר זיי, וואס דער שפיטאל איז פארן סטודענט פון מעדיצין.

מען ארבייט ווי אין אלע פאבריקען: פינף טעג א וואך, זיבען שעה אין טאג, און דער אייזענגיסעריי ווערט געארבייט פינף שעה א טאג, און דער גאנצער פאבריק ארבייט מען אין דריי שיכטען — די פאבריק געהט 21 שעה אין מעת לעת.

ווייטער האט איהר ארום פאבריק די געוועהנליכע אינסטיטוציעס פון דער סאוויעטישער אינדוסטריע; דעם ארבייטער־קלוב, די פאבריק קיך, די ספעציעלע געביידעס מיט נייע דירות פאר די ארבייטער, א „סאווכאז" א גרויסע פארם, וואס געהערט צו דער פאבריק, און וועלכע שטעלט צו די עסענס פראדוקטען פאר די שפייז־קראמען פאר די ארבייטער, היימען פאר קליינע קינדער ביז דריי יאהר, קינדערגארטענס פאר קינדער פון דריי יאהר ביז זעקס — כדי די מאמעס זאלען קאנען ארבייטען.

און מחמת אז די פאבריק ליגט אויף דער וואלגע, האבען די ארבייטער נישט ווייט פון דער פאבריק, אויפן טייך, א קלוב, ווי להבדיל אונזערע גבירים, וואוהין זיי קומען זיך באדען, זיך שיפען, זיצען ביים ים, — פערברענגען א האלבען טאג אין א שעהנער אומגעבונג, פרישע לופט, בעקוועמע צימערן, וואו עס איז דא א בופעט, א ביבליאטעק, א ראדיא, צימערען צו שפילען ביליארד, צימערען פאר אנדערע ספארט און אפרוה־צימערען.

און דאס איז נישט קיין באבע־מעשה, וואס מען רעדט איין. נישט קיין פראפאגאנדע, איך בין אליין געווען אין קלוב און געזעהען די צימערען, איבערגעקוקט די אויפשריפטען אויף די ווענט — ס'איז געווען אין א וואכענדיגען טאג, אין מיטען טאג, זענען דארטען קיין ארבייטער נישט געווען.

איך האב אריינגעקוקט אין די פריוואטע היימען פון די סטאלינגראדער טראקטאר־ארבייטער — אין די אלטע הייזער און די נייע. זייער לעבען איז נישט צו פערגלייכען מיט אונזערע ארבייטער.

די בעוואסערונג פונ'ם עמק-יזרעאל

די יודישע אגענץ געשאפען צוויי וואסער-געזעלשאפטען, וואס ערטיילען הלוואות אויף בעוואסערונגס-צוועקען. — בעקומען א הלוואה פון 35.000 פונט פון דער בריטישער כעמישער געזעלשאפט אויף דעם צוועק

ירושלים. צוויי וואסער־געזעלשאפטען „עמק" און „גלבוע" זענען די לעצטע צייט געשאפען געווארען דורך דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ מיטן צוועק דורכצופיהרען די בעוואסערונג פון די קאלאניזאציע־פונקטען אין עמק־יזרעאל. די געזעלשאפט „עמק" וואס איהר גרונד קאפיטאל בעטרעפט צעהן טויזענט פונט, וועט מיט איהר טעטיגקייט ארומנעהמען דעם מערב־טייל פון עמק־יזרעאל (נהלל, מרחביה, בלפוריה, מזרע א. א. ה.) און די געזעלשאפט „גלבוע" מיט א גרונד קאפיטאל פון פינף טויזענד פונט וועט דורכפיהרען די בעוואסערונג אינ'ם אזוי־גערופענעם גוש־נוריס (עין חרוד, תל־יוסף, כפר־יחזקאל, בית־אלפא א.א. ה.)

די ביידע געזעלשאפטען וועלען ערטיילען די בעזונדערע קאלאניזאציע־פונקטען הלוואות אויף איינצוארדענען די בעוואסערונגס־אינסטאלאציעס, כדי צו ערמעגליכען די אינטענסיווירונג פון זייערע ווירטשאפטען.

דער גרונד־קאפיטאל פון די ביידע געזעלשאפטען איז צוזאמענגעשטעלט פון די געלדער, וואס זענען אויף דעם צוועק אינוועסטירט געווארען דורכ'ן קרן־היסוד, און דורכ'ן קרן קימת. די ליישונג פון די געזעלשאפטען בעשטעהט פון דריי פערטעטער פון דער אגענץ־עקזעקוטיווע און קרן־היסוד, דריי פערטעטער פונ'ם קרן־קימת און איין פערטעטער פון די זידלונגען אין עמק יזרעאל.

די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ האט בעקומען פאר די ביידע וואסער־געזעלשאפטען א לאנג־טערמיניגע הלוואה פון דער בריטישער געזעלשאפט „אימפעריאלע כעמישע אינדוסטריע", און א סכום פון 35000 פונט, דערפון האט 25.000 פונט בעקומען די געזעלשאפט „עמק" און 10000 פונט די געזעלשאפט „גלבוע".

די ביידע וואסער־געזעלשאפטען זענען בעשטעטיגט און רעגיסטרירט געווארען דורך דער ארץ־ישראל רעגירונג און זיי טרעטען שוין צו זייער ארבייט. (פאלקאר).

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
און נעהמט אן פון 9.30 ביז 10.30 פארמיטאג
און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ: הארין-קראנקהייטען

די יודישע אגענץ בויט הייזער

פאר לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער איז ארץ-ישראל

ירושלים. איינע פון די ערנסטע שוועריגקייטען אויף וועלכע מען שטויסט זיך אן ביי די אנשטרענגונגען צו לעבקען די נייע חלוצישע עליה אין דער לאנדווירטשאפט, איז דער מאנגעל אין וואוינונגען פאר ארבייטער אין די יודישע קאלאניעס און אין די ארבייטער־קבוצים, דאס פעהלען פון דער נויטיגער צאהל דירות אין די קאלאניעס, די טייערקייט און די שווערע וואוינונגס־בעדינגונגען אין די קבוצות מאכען זעהר שווער דאס איינלעבען און אקלימאטיזירען זיך פון דעם נייעם עולה אין די לאנדווירטשאפטליכע פונקטען און זיין אריינדרינגען אין דער לאנדווירטשאפטליכער ארבייט.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם דאזיגען מצב האט די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ בעשלאסען צו אסיגנירען דערווייל א סכום פון 3400 פונט אויף אויפצושטעלען ארבייטער־וואוינונגען פאר קרוב 350 ארבייטער אין די קבוצות און אין די קאלאניעס, די וואוינונגען וועלען בעשטעהן צום טייל פון געמויערטע הייזער און צום טייל פון הילצערנע צריפים, צו אכצעהן מאן אין איין הויז.

די נייע וואוינונגס־הייזער וועלען אויפגעשטעלט ווערען אין די פאלגענדע פונקטען: אין דער קבוצה „השדה" אין ראשון לציון — 2 בנינים פאר 36 מאן, אין דער קבוצה „גבעת השומר" אין כפר סבא — 2 בנינים פאר 36 מאן, אין דער קבוצה „מנוף" אין כפר סבא — 1 צריף פאר 18 מאן, אין דער קבוצה „ברית" אין הדר — 1 בנין פאר 18 מאן, אין דער „קבוצא החוגים" אין רעננה — 2 בנינים פאר 36 מאן, אין דער קבוצה פונ'ם אמעריקאנישען „השומר הצעיר" אין חדרה — 2 צריפים פאר 36 מאן, אין דער קבוצה „עקיבא" אין באר יעקב — 1 בנין פאר 18 מאן, אין דער קבוצה „שחל" — 1 צריף פאר 18 מאן, פארן „קבוץ המאוחד" אין הרצליה — 1 צריף פאר 18 מאן.

פאר איינצעלנע לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער וואס געהערען נישט צו קיין קבוצות וועלען אויפגעשטעלט ווערען 3 צריפים אין יבנה, גן פאר פופציג מאן אין כפר סבא — 2 צריפים פאר 24 מאן, אין ברכור — 3 צריפים פאר 36 מאן. (פאלקאר).

דער נס פון חנוכה

פון ש. בערג.

— 6. —

יהודה המכבי פערטרייבט דעם שונא

אויפ'ן וועג צווישען בית־חורון און יבנה האט יהודה המכבי זיך בעגעגענט מיט גארגיאס'עס ארמעי. די סירישער האבען געזעהען די קליינע יודישע ארמעי פון ווייטענס, און זיי זענען געווען זיכער, אז זיי וועלען אלע יודען אויסהרגענען. האט יהודה המכבי אין דער פינסטערער נאכט אריבערגעפיהרט זיין ארמעי הינטער דעם פיינט, גארגיאס האט אבער נישט געוואוסט דערפון, האט ער געפיהרט זיינע סאלדאטען פאראויס.

עס איז טאג געווארען, די סירישע ארמעי קומט אן און זעהט נישט די יודען; האט גארגיאס געמיינט, אז זיי זענען אנטלאפען; האט ער שנעל געטריבען זיין ארמעי אין די בערג, נאכצויאגען די יודען, איז די יודישע ארמעי אבגעקומען פון הינטען און אונטערגעצונדען די סירישע געצעלטען.

גארגיאס האט פלוצלינג דערזעהען דאס פייער פון הינטען און ער האט אויך דערזעהען די יודישע הינטער זיך. האט ער זיך דערשראקען — ער האט געמיינט, אז די יודען האבען איהם ארומגערינגעלט און ער וועט פארלירען די מלחמה פון פארענט און פון הינטען. א צעטומעלטער האט ער געהייסען זיינע סאלדאטען אנטלויפען.

די סירישער האבען אוועקגעווארפען דאס געווער און די פאנצערס און אנגעהויבען לויפען. האבען די יודען זיי געיאגט מיט שטורם און זיי דערלאנגט אזעלכע קלעפ אז נאר געציילטע האבען זיך געראטעוועט.

די צווייטע סירישע ארמעי איז אנגעקומען, נאר אז זי האט דערזעהען די מפלה פון דער ערשטער ארמעי, האט זי זיך דערשראקען און גענומען אפטרעטען, און ס'איז געווען גרינג, פאר יהודה'ן המכבי מיט זיין קליינער ארמעי זיי צו פערטרייבען.

די יודען האבען זיך דערנאך צעשפרייט אריבערן גריכישען לאגער און דארט געפינען א סך פראוויאנט, גאלד און זילבער, טייערע קליידער און אידועלשטיינער, די שקלאפען־הענדלער זענען אין גרויס שרעק אנטלאפען און איבערגעלאזט זעק מיט געלט. און ס'איז אויך אריינגעפאלען צו די יודען אין די הענט אריין.

דער גרויסער זיג האט געשטארקט די יודישע ארמעי און זי געמאכט רייך, אייגענטליך איז די יודישע ארמעי בעשטאנען פון צעהן טויזענט סאלדאטען, איינס ביי איינס געקליבענע העלדען. און באלד איז געקומען נאך א שלאכט — א גרעסערע ווי די פריהערדיגע.

ליזיאס, דער הויפט קריגספיהרער פון סיריען איז געקומען מיט זעכציג טויזענד סאלדאטען, און א סך געווער, ווידער האט ער מיטגעבראכט א סך שקלאפען־הענדלער, ער איז אזוי זיכער געווען אין זיין זיג, אז ער האט געמיינט אז דריי חלקים יודען וועט ער פערקויפען פאר קנעכט.

די יודען האבען זיך איצט שוין נישט געשראקען פארן פיינט, מוטיג האט יהודה המכבי זיי געפיהרט קעגען די סירער, לעבען בית צור, אויף דרום־זייט פון ירושלים האבען זיי זיך געטראפען. די יודען האבען געקלאפט דעם שונא רעכטס און לינקס, און ליזיאס האט געהאט א ווייסטע מפלה.

פערשעהמטע האט דאס רעשטעל צעשלאגענע סירער זיך אומגעקעהרט קיין סיריע, און דאס יודישע לאנד איז אויסגערייניגט געווארען פון די פיינט. די יודען האבען צעשמעטערט די גריכישע אפגעטער און זיי צעמאלען אויף שטויב. צעשמעטערטע און צעמאלענע זענען אויך געלעגען די יודישע שונאים די פרעמדע סירער און די אייגענע פערעטערישע העלעניסטען.

גאנץ ארץ ישראל איז איצט געווען אין די הענט פון יהודה המכבי, און זיין העלדישער ארמעי. נאר אין דער פעסטונג אקרא זענען נאך געבליבען די סירישע סאלדאטען. דארט האט זיך בעהאלטען דער פאלשער כהן גדול מענעלאס מיט א הייפעלע פון די לעצטע העלעניסטען.

דריי און א האלב יאהר זענען אוועק זינט דער פיינט איז געקומען און פעראומרייניגט האט יודישע לאנד. א סך יודיש בלוט האט דער בלוטיגער פיינט פערגאסען, א סך שווערע מלחמות האבען די יודישע העלדען געפיהרט ביז זיי האבען דעם שונא ענדליך פערטריבען.

יהודה המכבי האט גענומען זיין ארמעי און געגאנגען צום בית המקדש. צוריק איינצופיהרען די עבודה, ווען זיי זענען צוגעקומען צום בית־המקדש, האבען זיי צעריסען די קליידער און געוויינט, דער בית המקדש איז געווען האלב צעשטערט. די טויערן פערברענט, דער היכל וויסט און דער הויף פערוואקסען מיט גראז, און אין דעם חורבן איז געשטאנען א גריכישער געץ.

זייער טרויער האט אבער נישט געדויערט לאנג זיי האבען זיך גענומען גלייך צו דער ארבייט פון בענייאונג, דעם געץ מיט זיין מזבח האבען זיי צעשפאלטען אויף שטויב, דעם אלטען יודישען מזבח וואס איז פערשוועכט געווארען האבען זיי צענומען און אויפגעשטעלט א נייעם פון שטיינער, און זיי האבען אויסגערייניגט גאנץ הויז פון די געצענדינערישע אומריינקייטען.

קיין איין כלי האבען זיי נישט געפונען אין בית־המקדש. דער שונא האט אלץ געהאט צוגערויבט; האבען זיי געגאסען נייע, טייערע כלים פון דעם גאלד און זילבער, וואס זיי האבען צוגענומען ביי די אנטלויפענדיגע סירער, גערייניגט און בעצייט איז געשטאנען דער בית־המקדש דעם פינף־און־צוואנציגסטען טאג אין כסלו.

ווען יהודה המכבי האט געוואלט אנציגדען די מנורה און אנהויבען די פייערונג פון בענייאונג איז נישט געווען קיין איין טראפען ריינע מנורה־אייל, איז זיי בעפאלען א טרויער, זיי האבען נישט געוואוסט וואס צו טאן, דערציילט אבער די לעגענדע, אז זיי האבען פלוצלונג דערזעהען אין א ווינקעל א קליין קריגעל ריינע מנורה־אייל, פערזיגעלט מיט דעם זיגעל פון דעם אלטען פרומען כהן גדול פון אמאל.

מיט פרייד האבען זיי אנגעצונדען די מנורה און געמאכט דעם יום־טוב חנוכה. דאס קריגעל האט געהאט אייל גענוג נאר אויף איין טאג. איז אבער א נס געשעהן, — אין אייל איז אריינגעקומען די ברכה און עס איז געווען גענוג אויף גאנצע אכט טעג.

די גאנצע אכט טעג האבען יודען געטאנצט און געפרעהט זיך איבער'ן גאנצען לאנד מיט דעם זיג איבער'ן שונא, און עס איז בעשטימט געווארען, אז די יודען זאלען שטענדיג פייערען די אכט טעג אלס דעם יום־טוב פון חנוכה, צום אנדענקען פון דער בעפרייאונג פון יאך פון די געצענדינער, און צינדען חנוכה־ליכטלעך.

אנטיוכוס הרשע, דער בייזער פיינט, האט געהאט א שרעקליכע מפלה און א מיאוסען טויט. ווען ער האט געהערט וואס די יודען האבען געטון צו זיינע ארמעיען, האט ער געקראגען א הארץ־שלאג, ער איז דעמאלט געווען הינטערוועגענס, איז איהם בעפאלען דערצו א מיאוסע קראנקהייט: עס האט געשלאגען פון איהם א שרעקליכער ריח, און מען האט נישט געקאנט שטעהן לעבען איהם. זיינע קנעכט, וועלכע האבען איהם געטראגען, זענען שיער נישט דערשטיקט געווארען און זיי האבען איהם אוועקגעווארפען אין מיטען וועג. ער איז צעפאלען אויף שטיקער און זיי האבען איהם בעגראבען אין מיטען וועג.

מענעלאס, דער שרעקליכער יודישער פערראטער, האט אויך געהאט א בייזען טויט. ווען יהודה המכבי האט פערנומען די פעסטונג אקרא, דעם לעצטען פונקט פון די סירער אין ארץ־ישראל. איז מענעלאס אנטלאפען מיט די סירער, ער איז אוועק צום נייעם סירישען קעניג, א זוהן פון אנטיוכוס הרשע און איהם גענומען אנרעדען, ער זאל שיקען א נייע ארמעי קיין ארץ־ישראל. די סירער האבען אבער גוט געדענקט די מפלה, וואס זיי האבען געהאט, זיי האבען אויך געוואוסט אז מענעלאס האט זיי צוגערעדט צו די מלחמות, האבען זיי זיך אפגערעכענט מיט דעם יודישען פערראטער. דער קעניג האט געהייסען אריינווארפען מענעלאסן אין א טורעם פול מיט אש. ער איז דארט דערשטיקט געווארען און אפילו נישט געקומען צו קבורה.

די סירער האבען נישט לאנג געלאזט צורוה דאס יודישע לאנד, זיי זענען ווידער געקומען מיט נאך גרעסערע און שטארקערע ארמייען, נאך יעדער מפלה זענען זיי געקומען מיט פרישע קרעפטען, זיי האבען נישט געוואלט אפלאזען דאס יודישע לאנד.

דער סוף איז אבער געווען אז די יודען האבען זיך דאך סוף כל סוף בעפרייט פון די סירער, און דאס יודישע לאנד איז געווארען זעלבסשטענדיג. עס איז געגרינדעט געווארען די חשמונאים־דינאסטיע די קינדער, אייניקלעך און אור־אייניקלעך פון מתתיהו דעם כהן, האבען רעגירט דאס פאלק ישראל לאנגע יאהרען.

ארץ־ישראל איז שפעטער חרוב געווארען, די יודען — געגאנגען אין גלות אריין, אבער חנוכה איז געבליבען א יום־טוב ביזן היינטיגען טאג.

(סוף)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 6 כט כסלו תרצ"ה

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.29

זון-אונטערגאנג 3.25

ווייטערע שטראפן פאר סוחרים

פאר האנדלען אין די נישט דערלויבטע האנדעלס-שעה'ן

פון דער שטאטישער סטאראסטווע האבן מיר בעקומען א נייע רשימה פון סוחרים, וואס זענען בעשטראפט געווארן פאר עובר זיין אויף די האנדעלס-שעה'ן. בעשטראפט זענען געווארן:

מאיר ראזענבערג (פאלודניאווע 16 — 14 טעג ארעסט, חנה קופקא (פילסודסקיעגא 35 — 7 טעג ארעסט, אברהם בערלינער (פיעטריקאווער 294 — 500 זל., אכמעד מולא (פיעטריקאווער 12 — 400 זל., אלתר קאיאווסקי (זשגאווסקא 6) — 400 זל., לייזער לעשטשינסקי (נאוואמיעסקא 36 — 500 זל., אלתר שולץ (פאדזשעטשנא 6) — 200 זל., חנה רחל גאטליב (לוטאמיערסקא 6) — 100 זל., לייב גוטערבוים (קילינסקיעגא 89) — 70 זל., וואלף העכט (פיעפשאווע 17) — 100 זל., הערש ראזאצקי (נארוטאוויטשא 41) — 100 זל., מאיר גרינשפאנ-האלץ (פולנאצנא 6) — 150 זל., חיה ווינקראנץ (פיעטריקאווער 114) — 150 זל., לעאן וואיטשיק (אנדזשעיא 52) — 150 זל., יוזעף אורבאנסקי (בזשעזשינער 65) — 150 זל., שמואל מעש (נא-וואמיעסקא 4) — 200 זל., יעקב מילגראם (פא-מארסקא 5) — 150 זל., אפרים עפשטיין (אנד-זשעיא 27א) — 150 זל., קיילע מייראוויטש (6-טער שערפיען 13) — 65 זל., רבקה שאכטער (ציגעל-גאס 7) — 100 זל., שרה פיסטל (אל. קאשט-שושקי 37) — 100 זל., טאבע ווייסבערג (פיעט-ריקאווער 111) — 250 זל., יואל פישמאן (גדאנ-סקא 64) — 80 זל., יוסף רייבענבאך (זגערזשער 16) — 100 זל., מענדעל קופערמינץ (סקלאדאווא 13) — 200 זל., אלתר באום (זגערזשער 74) — 100 זל., מאיר שעראדזקי (פיעטריקאווער 116) — 200 זל., בערל פוקס (שענקיעוויטשא 64)—150 זל., שאיע קאראש (6-טער שערפיען 10) — 100 זל., ישראל פינטשעווסקי (קאליסקא 6) — 100 זל., הערש ראזיצקי (נארוטאוויטשא 41) — 80 זל., יוסף לאם (זשעלגא 9) — 100 זל., פאוועל שעפער (ווילענסקא 40) — 100 זל., קאפעל הובערמאן (מלינארסקא 15) — 100 זל., מרים הערשקאוויטש (שרודמיעסקא 56) — 150 זל., אנשעל ווייצנבערג (פראנטשישקאנער 55) — 100 זל., אברהם לע-דערמאן (נארוטאוויטשא 1) — 300 זל., דארא בלאט (נארוטאוויטשא 21) — 75 זל., איצעק רא-גאזשינסקי (גלובנא 6) — 200 זל., יוסף גאלד-בערג (נאוואמיעסקא 22) — 200 זל.

רויב-מארד אויף קילינסקיעגא 28

דערמארדעט געווארן א פערקויפערין אין א וואורשט-געשעפט

(א) בעכטן באך 7 אזייגער אוונט איז אויף קילינ-סקיעגא 28 אויסגעפיהרט געווארן א בלוטיגער באנדיטען-איבערפאל, אין וואורשט און פלייש געשעפט פון קארל פעצניק.

דורך דער הינטער-טיר איז עפעס א פערשוין אריין קויפען וואורשט, און ווען די פערקויפערין די 24-יעהריגע עוגעניא גייגע איז געשטאנען איבערגעבויגען ביי דער וואג, האט דער פערשוין אויסגענוצט דעם מאמענט, וואס קיינער איז נישט געווען אין געוועלב געכאפט די פלייש-האק, וואס איז געלעגען אויפ'ן טיש, און א האק געטון איהר דערמיט איבערן קאפ.

ווען די פערקויפערין איז, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט אבידערגעפאלען, האט דער באנדיט זיך גע-ווארפען אויף דער קאסע.

די קאסע איז אבער געווען ליידיג, ווייל די פערקויפערין האט שוין געהאט דעם פדיון פון טאג אפגעגעבען דעם אייגענטימער.

נישט אכטענדיג אויף די געשרייען פון דער פערוואונדעטער איז דער באנדיט ענטלאפען צוזאמען מיטן 2-טען פערטויר, וואס האט געשטאנען פאר'ן טויער.

עס איז ארויסגערופען געווארן פאליציי און פאגאטאוויע, וועלכע האט פעסטגעשטעלט, אז ביי דער מיידעל איז צושמעטערט דער שארבען, און איהר לאגע איז געפעהרליך. אין א גסיסה-צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל, וואו זי איז פארטאג געשטארבען.

פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

איבערפארטייאישע מעהרהייט אין שטאט-ראט

פראיעקט ווי אזוי אדורכצופיהרן די וואלען צו דער שטאט-פערוואלטונג

אין צוזאמענהאנג מיט דער סיטואציע, וואס האט זיך געשאפען נאכדעם ווי די ענדעקעס האבן דעקאמפלעטירט די זיצונגען פון שטאט-ראט און מ'ווייסט נישט, ווי אזוי ס'וועט ווייטער אויסזעהען דער גורל פון שטאט-ראט, אויב די ענדעקעס וועלען זיך ווייטער האלטען אין דער זעלבער טאקטיק, זענען היינט פארגעקומען בעראטונגען אין די פערשידענע פראקציעס.

פון די אלע בעראטונגען האט זיך אויסגע-טיילט א גאר נייע קאנצעפציע, דהיינו, אז ס'זאל געשאפען ווערען אנ'איבערפארטייאישע מעהרהייט אין שטאט-ראט אויף רייןווירטשאפטליכע יסודות. דער געדאנק איז ארויסגעגאנגען פון ראטמאן ניידער, וועלכער איז געוועהלט געווארען פון דער סאנאציע-ליסטע. די פראגע איז שוין בעטראכט געווארען אין שטאטישען ראט פון „ב. ב." און ה' ניידער האט בעקומען די ערלויבניש צו פיהרען אונטערהאנדלונגען וועגען אזא מעהרהייט, אבער נישט אין נאמען פון דער סאנאציע-פראקציע נאר אין זיין אייגענעם נאמען.

ה' ניידער האט שוין נעכטען אפגעהאלטען בעראטונגען מיט פראקציעס און מיט איינצעלנע ראטמענער, אפילו מיט ענדעקישע, וועלכע דארפען שאפען די איבערפארטייאישע מעהרהייט.

די אונטערהאנדלונגען, ווי מיר דערוויסען זיך, קוטען פאר אויף דעם באדען, אז אלס פרע-זידענט זאל געוועהלט ווערען אנ'איבערפארטייאישע פערזענליכקייט און אלס וויצע-פרעזידענטען — ענדעקעס.

אויף ווי ווייט די דאזיגע קאנצעפציע וועט זיך האלטען, איז נישט בעקאנט. ה' ניידער האט שוין וועגען דעם אפילו קאנפערירט מיט דעם פארזיצענדען פון דער ענדעקישער פראקציע, פארגורסקי.

פערזאמלונג פון יודישע בעקער-ארבייטער

וועגען באקען שבת ביינאכט אין די בעקערייען

אין דער יודישער אפטיילונג פון פראפ. דערנעהרונגס-ארבייטער-פעראיין איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון ארבייטער, וועלכע ארבייטען אין יודישע בעקערייען, וועגען דעם וואס אין די יודישע בעקערייען ווערט געארבייט שבת נאר ביז 8 א זייגער אין אוונט. צו דער פערזאמ-לונג זענען געקומען 300 ארבייטער פון יודישע בעקערייען.

דעם ענין האט רעפערירט ראטמאן מילמאן, וועלכער האט אנגעוויזען דערויף, אז לויט'ן געזעץ מעג מען שבת ארבייטען ביז 12 ביינאכט, ווייל ערשט דערנאך הויבט זיך אן דער זונטאג-רוה. אין לאדז האט שטענדיג עגזיסטירט אנ'אינערליכע פעראָרדנונג, לויט וועלכער מ'האט שטענדיג געארבייט ביז 6 פארטאגס.

לעצטענס אבער האט דער לאדזשער סטא-ראסטע פערשארפט די דאזיגע פעראָרדנונג און ס'איז ערלויבט נאר צו באקען שבת ביז 8 אוועגד און דאס איז פארגעקומען מיט'ן הסכם פון די יודישע און פוילישע בעקער-מייסטער-פעראיינען, וועלכע בעמיהען זיך מיט פערשידענע מיטלען, אז די פעראָרדנונג זאל אפגעהויבען ווערען.

אזוי-ארום, ערקלעהרט ראטמ. מילמאן, זענען די יודישע בעקער-ארבייטער שטארק בע'עוולה'ט געווארען. די, וואס ארבייטען נישט שבת, פערלי-רען א טאג ארבייט. דארט, וואו מ'ארבייט 2 שיכטען, פערלירען די ארבייטער א גאנצע שיכט, א חוץ דעם קענען די בעשעפטיגטע ארבייטער נישט געבען די „פייעראווענדען", פון וועלכע ס'האבען זיך אויסגעהאלטען איבער 100 יודישע ארבייטער. כאראקטעריסטיש דערביי, אז די דאזיגע פעראָרדנונג איז חל בלויז אויף לאדז.

די פערזאמלונג האט בעשלאסען צו בעפול-מעכטיגען די פערוואלטונג צו שיקען א דעלעגאציע צום סטאראסטא וועגען ווייטער ערלויבען צו באקען שבת ביינאכט ביז 6 פארטאגס. אויב די דאזיגע אינטערווענץ וועט נישט העלפען, זאלען געזאמעלט ווערען אינטערשריפטען פון אלע בעקער-ארבייטער און מיט דעם זיך ווענדען צו דער העכערער מאכט.

פאר א נייעם קאנפליקט

צווישען די דאקטוירים מיט דער „אובעזפיעטשאלניע"

ד. 11 ד.ח. קומט פאר א קאנפערענץ פון די דאקטוירים

(א) אין שייכות מיט דעם רעארגאניזירען דאס הייל-וועזען אין דער „אובעזפיעטשאלניע", וואס איז שוין איינגעפיהרט געווארען פון 1-טען ד.ח. אן, איז איןווארשא פארגעקומען א זיצונג פון צענטראלען דאקטוירים-פעראיין אויף וועלכער ס'האבען זיך אויך בעטייליגט פערטרעטער פון לאדז.

אויף דער זיצונג איז ארומגערעדט געווארען די געשאפענע לאגע פאר די הויז-דאקטוירים ווי פאר די דאקטוירים וואס נעמען אויף אין דער „אובעזפיעטשאלניע".

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט קומענדיגע דינסטאג, ד. 11-טען ד.ח. פארקומען א קאנפערענץ פון די דאקטוירים פון דער „אובעזפיעטשאלניע" אויף וועלכען ס'וועט בעטראכט ווערען דער ענין און ס'וועלען אנגענומען ווערען בעשלוסען.

ס'איז נישט אויסגעשלאסען — אז ס'וועט קומען צו א נייעם קאנפליקט צווישען די דאקטוי-רים מיט דער „אובעזפיעטשאלניע".

שרעקליכער פארפאל איד פאזנאנסקיס פאבריק

(2) אויף פאזנאנסקיס פאבריק אויף אגרא-דאווא גאס, איז נעכטען פארגעקומען א שרעקליכער פארפאל ביי דער ארבייט. דער ארבייטער יאן יאבלאק איז אין א געוויסען מאמענט ארייננעצוי-גען געווארען דורך דער מאשין און איז אויף א שרעקליכען אופן צוקוועטשט געווארען. אין א גוססדיגען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: יאנקעלע-וויטש (סטארי-רינעק 9), שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), האמבורג גלובנא 50), פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307), פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

ד"ר נתן בירנבוים

שרייבט אין א בריף צום היגען קאמיטעט ארויס-צוגעבען „משנה חבד" פון חיים יצחק בונין מתוך עניוות דעת צוו. א.:

„...אויב מיין חתימה איז ביכולת מיטצוהעל-פען אייך אין אייער ארבייט און ברענגען נוצען, קאנט איהר זי נעהמען — אהן שום מניעות פון מיין זייט — כדי צו עמפפעהלען ה' בונינס ווערק".

יודיש מאריאנעטען-שפיל

„בערל-שמערל-טעאטער"

אנפיהרונג משה בראדערזאן

דאס 1-טע פראגראם א. נ.

„אזוינס און אזעלכעס"

אין קאפע „אידעאל"

(פעטריקאווער 48)

היינט, דאנערשטאג-1 פארשט.

9.45 אין אוונט פינקטליך

עס ווערען געגעבען קאריקאטורען פון: ד"ר רויז-און-בלאט, ד"ר פלויש, אסקאר קאנסום, מאקס קאנטאל, יצחק גרינבוים, חיים ראסנער, ד"ר צאהל-מייסטער, ליביש פאן רטזענבערג, גרשון וואוילמאן, ר' יאסעלע מג'ער, קאמענדאנט בערעק מייזלעראוויטש, פאניע די חזנ'טע, מאדאם אסתר טענדעראווא, באקס ראטהאלץ, שמעריל-עט-בעריל, פיניעלע מזיק, יעקע קנאק-אוט, פאנגא דעפטאקובנא. וואלענטי ראדני, וואיטשע כאווא די דאזארצעכע.

צוגאב-פאבאר

(2) דעם 15 דעצעמבער ה. י. וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז שטאט 1, פיעטריקאווער 165. עס דארפען זיך שטעלען פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 און על-טערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 11, 9, 8, 5, 3, 2 קאמיסאריאטען.

דעם 28 דעצעמבער וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז 2, פיעט-ריקאווער 165. עס דארפען זיך אהין שטעלען די פאבאראוועס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועל-כע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נא-מענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט-סטאראס-טווע.

דער טערמין פון אויסקויפען פאטענטען וועט נישט פערלענגערט ווערען

(2) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס געהען ארום קלאנגען, אז ס'וועט פערלענגערט ווערען דער טערמין פון אויסקויפען פאטענטען אויפ'ן יאהר 1935, טיילט די לאדזשער פינאנץ-קאמער מיט, אז דער טערמין וועט בשום אופן נישט פערלענגערט ווערען.

פערקלענערט זיך די ארבייט אין דער גרויסער באנוועל-אינדוסטריע

(אג) אין דער צייט פון 19 ביז 25 נאוועמ-בער האבען אין דער גרויסער באנוועל-אינדוסטריע 7 פאבריקען געארבייט צו 6 טעג אין דער וואך, 13 פאבריקען צו 5 טעג, 8 פאבריקען צו 4 טעג, 3 פאבריקען צו 3 טעג און צוויי פאבריקען זענען געווען נישט טעטיג. צוזאמען האבען אין 33 פאבריקען געארבייט 42000 ארבייטער.

אין דער זעלבער צייט האבען אין דער גרויסער וואל-אינדוסטריע געארבייט 6 פאבריקען צו 6 טעג, 4 פאבריקען צו 5 טעג, 6 פאבריקען צו 4 טעג, 2 פאבריקען צו 3 טעג, צוזאמען הא-בען אין 18 פאבריקען געארבייט 12,700 ארבייטער.

פון דער דאזיגער סטאטיסטיק איז צו זעהען אז די ארבייט אין דער גרויסער באנוועל-אינדו-סטריע האט זיך אין דער לעצטער וואך פערקלע-נערט.

Dr. med.

B. Robinson

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

Piotrkowska 10, tel. 131-86

נעמט אן פון 2–4 נאכמ. און פון 6–9 אוו.

געוואָלט „אָפּשלאָגן" אַנ׳אַרעסטאַנט און מוראַדיג צוגעריכט אַ פּאָליציאַנט

אַלע פינף וועלען זיצען אין טורמע

(2) דעם 22 אויגוסט האָט דער פּשאַדאָווניק פון 13 קאָמיסאַריאַט יוזעף לענטשיצקי בעמערקט אויפ׳ן לצאַנאַרד פּלאַץ אַ שכּורן פּרשוין, וועלכע האָט דעמאָלירט סטראַגאַנעס און אַרויסגעוואָרפן פון דאָרט סחורות. דאָס איז געווען סטאַניסלאַוו ריקאַלסקי, וועלכן דער פּאָליציאַנט האָט פאַרהאַלטן און אָפּגעפירט אין קאָמיסאַריאַט. ווען ריקאַלסקי איז געפירט געוואָרן אין דער גאַס, זענען דעם פּשאַדאָווניק בעפאַלן 4 פּערשוינען, וועלכע האָבן געוואָלט „אָפּשלאָגן" ריקאַלסקין. דער פּאָליציאַנט האָט בעת מעשה בעקומען מוראַדיג געשלאָגן, אַנ׳אָפּטיילונג פּאָליציי האָט פאַרהאַלטן די אָנפאַלער פילעצקי, זיין ברוי יוזעפאַ, העגריק איגנאַטאָוויטש און מאַריאַ ריקאַלסקאַ.

נעכטן איז פאָרגעקומען זייער פּראָצעס. אַלע פינף ערקלעהרען, אַז זיי געדענקען נישט, וואָס דעמאָלט איז פאָרגעקומען, ווייל זיי זענען געווען טויט שיכּור.

ריקאַלסקי איז פאַרמשפּט געוואָרן אויף 5 חדשים טורמע, פילעצקי אויף 9 חדשים, יוזעפאַ פילעצקאַ אויף 6 חדשים, איגנאַטאָוויטש אויף 3 חדשים און מאַריאַ ריקאַלסקאַ אויף 1 חודש.

מעבּלירטע צימערן — אַ „פריילעך הייזעל"

מאַטעריאַל איז וועריבירט געוואָרן צווישען די שול־מיידלעך

(א) די פערטע בריגאַדע פון לאָדזער אויספאָרשונגס־אַמט האָט אין די לעצטע טעג ליקווידירט צוויי געהיימע, „פרעהליכע הייזלעך" אויף פּילסודסקיעגאָ 39 און זאַקאָנטנאַ 19.

אויף פּילסודסקיעגאָ 39 האָט אַ געוויסער יחיאל לעווינסקי, געהאַט מעבּלירטע צימערן אונטער דער פירמע „ריוויעראַ". די פּאָליציי איז אויפמערקזאַם געוואָרן דערויף, אַז לעווינסקי פערדינגט זיינע צימערן פערשידענע פּאָרלעך, וועלכע קומען דאָרט אהין נישט נעכטיגען נאָר צו אַנדערע צוועקן, אויך האָט מען דאָרט פערקויפט אַלקאָהאָל געטראַנקען.

די ווייטערדיגע אָבסערוואַציע האָט בעוויזן, אַז לעווינסקי האָט אַנגאַזשירט סטאַלע „מיטאַרבייטערינס", וועלכע האָבן וועריבירט געסט אין די גאַסען, דעמאָלט האָט די פּאָליציי אַדורכגעפירט אַ רעוויזיע אין לעווינסקיס מעבּלירטע צימערן און מ׳האָט דאָרט ווירקליך געפינען רעגיסטרירטע און נישט רעגיסטרירטע פּראָסטיטוטקעס. לעווינסקי איז פערהאַלטן געוואָרן, די מעבּלירטע צימערן זענען ליקווידירט געוואָרן.

* * *

אויף גדאַנסקאַ 10 האָט דאָס „הייזעל" געפיהרט שבע בערלינסקאַ, וועלכע האָט וועריבירט אין איהר אנשטאַלט יונגע מיידלעך פון די אַרבייטסלאָזע ספערען. די מאַכט האָט נאָכגעפאָלגט די אַרבייט פון דער בערלינסקאַ, אויף וועלכער עס איז געווען אַ פערדאַכט, אַז זי וועריבירט „סחורה" נישט נאָר פאַר זיך נאָר אויך פאַר אַנדערע.

לעצטענס איז פעסטגעשטעלט געוואָרן, אַז בערלינסקאַ זוכט פאַר זיך סחורה אויך צווישען דער שול־יוגענד. בערלינסקאַ איז אַרעסטירט געוואָרן. דאָס הייזעל איז פערמאַכט געוואָרן.

בּיליגער מאַכען דעם טאַריף פון עלעקטרישע ליכט

איז שייכות מיט די דרינגענדע פאַרשלאַגען פון דער ב. ב.־פראַקציע אין שטאַט־ראַט

(א) אין שייכות מיט די דרינגענדע פאַרשלאַגען פון דער ב. ב. פראַקציע אויף דער ערשטער שטאַט־ראַט־זיצונג וועגען פערבּיליגערן דעם טאַריף פון עלעקטרישען שטראָם און וועגען די טראַמווייען, האָט דער רעגירונגס־קאָמיסאַר איגנאַש וואָיעוואָדזקי נעכטען בעפולמעכטיגט דעם נאַטשאַלניק בושאַזאָווסקי זיך צו בעקענען מיט דעם מאַטעריאַל בנוגע די פאַרשלאַגען.

נאַטשעלניק בזשעזאָווסקי איז שוין נעכטען צוגעטרעטען זיך צו בעקענען מיט דעם אופן פון דער טראַמוויי־בעוועגונג. נאַטשעלניק בושצאָווסקי פיהרט אויך אַדורך אַ קאַלקולאַציע וועגען פערבּיליגערן דעם טאַריף פון עלעקטרישען בעטריב. די מאַטעריאַלען וועלען צוגעשטעלט ווערען דעם רעגירונגס־קאָמיסאַר, וועלכער וועט שפּעטער אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט דער דירעקציע פון דער עלעקטראָווניע.

רעפּרעזענטאַנץ־טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי" 27 ציגעל־נאַם 27 טעל. 112-25
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
גאַסטשפּילען פון בעריהמטען יודיש־דייטשען שוישפּילער און רעזשיסער
קורט קאַטש
היינט, דאָנערשטאַג, 9.30 אָוונט גרויסע הנחה־ און פאָלקס־פאָרשטעלונג.
אַלע בילעטען אין פּאַרטער צו 1 זל.
סערזשאַנט גרישאַ
אין 19 בילדער פון אַרנאָלד צווייג. די טיטעל־ראָלע „סערזשאַנט גרישאַ" — קורט קאַטש.
מאָרגען, פרייטאַג — פייערליכע פּרעמיערע פון קורט קאַטש׳ס
לעצטע אויפפיהרונג אין לאָדז
„מאַנדאַרין וואָו" לויט דעם מאָרגענדיגען אַנאָנס.

דער קאָנפליקט אין דער קאַטאָן־אינדוסטריע

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם קאָנפליקט, וואָס האָט אויסגעבראָכען אין דער קאַטאָן־אינדוסטריע, צוליב דעם, וואָס מאַנכע פאַבריקאַנטען האָנאָרירען נישט דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך, קומט היינט פאָר אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אַ פערזאַמלונג פון די קאַטאָן־אַרבייטער.

אויף דער דאָזיגער פערזאַמלונג וועט אויסגעטיילט ווערען אַ דעלעגאַציע, וועלכע וועט אינטערווענירען ביי די מיניסטעריאַלע פאַקטאָרען אין וואַרשאַ.

האַנד־באַגאַזש וועט מען קענען בעהאַלטען אין פאָהרענדען צוג

(2) ווי ס׳אינפאָרמירט אונז די פערוואַלטונג פון דער לאָדזער באַהן־קנופּ זענען אין די ווייטלויפענדע צוגען איינגעפיהרט געוואָרן בעהאַלטשטעלען פאַר האַנד־באַגאַזש.

פון היינט אָן וועט מען מעהר נישט דאַרפען מיטנעהמען אין וואַגאָן דעם האַנד־באַגאַזש אין איהם היטען, נאָר מ׳וועט דאָס אַלץ קענען אָפּגעבען אין אַ בעזונדער וואַגאָן, וועלכער איז ספּעציעל בעשטימט צו דעם צוועק. יעדעס שטיק באַגאַזש וועט קאָסטען אין דער בעהאַלט־שטעל 50 גראָשען, אויב אַזאַ באַגאַזש וועט אוועקקומען וועט די באַהן אויסצאָהלען 100 זלאָטים. דעם באַגאַזש וועט מען קענען אָפּנעהמען ווען דער צוג וועט זיך אָפּשטעלען אויף דער סטאַציע, וואוהין מען פאָהרט.

קאָנווערסיע פון די לאָדזער מלחמה־אָבליגאַציעס

(2) ווי מיר דערוויסען זיך איז צווישען די פאָרשטעהער פון דער שטאָט־פערוואַלטונג און די פערטרעטער פון די 6 פּראָצענטיגע שטאָטישע אָבליגאַציעס אויסגעגעשריבען געוואָרן אַנ׳אָפּמאַך, לויט וועלכען די אָבליגאַציעס פון די מלחמה־הוצאות פון דער שטאָט לאָדז פון די יאָרען 1915 ביז 1922 צוזאַמען מיט די קאַפּיטאַליזירטע פּראָצענטער פון 1 יולי 1929 ביז 30 יוני 1934, וועלען אויסגעטוישט ווערען אויף זלאָטעדיגע קאָנווערסיע הלוואות.

אין דער דאָזיגער אַנגעלעגענהייט איז געקומען קיין לאָדז דער פאָרשטעהער פון פינאַנץ־מיניסטעריום גיבניק, וועלכער האָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיטן רעגירונגס־קאָמיסאַר וועגען פעסטשטעלען די ענדגילטיגע בעדינגונגען פון דער קאָנווערסיע.

מרת שיינדעל די „מוהמע"

האָט בעקומען אַ פּסק 8 חדשים תפיסה

(א) אין קרייז־געריכט איז פאָרגעקומען אַ פּראָצעס ביי פערמאַכטע טירען געגען אַ „מוהמע" שיינדעל לעשטשינסקאַ.

לעשטשינסקאַ האָט אויף גאַרבאַרסקאַ 23 געפיהרט אַ „פרעהליך הייזעל". די „מעדלעך" האָט זי געקליידט און זענען פון איהר אויסגעהאַלטען געוואָרען. דאָס „פערדינסט" האָט די „מוהמע" צוגעפּעגלאָזט אין איהר קעשענע.

נעכטען איז מרת שיינדעל פערמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים תפיסה.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג,
ספּעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט

דער בערזען־סוחר

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

ר. איזראַעל 57

— וועגען קינד פון פרוי רובין? וואָס פאַראַ שייכות האָט איהר מיט דעם קינד פון פרוי רובין?

— הער פּאָליציי־אינספּעקטאָר, האָט געזאָגט פאַני, איהר מוזט מיך אויסהערען, אויב איך וועל צו אייך נישט רעדען ווי צו אַ פּאָליציי־בעאַמטען, וויל איך מיט אייך זיך בעראַטען ווי מיט אַ מענשען אַ רוטינירטען, וועלכער קען דאָס לעבען און וועט מיר קענען אַן עצה געבען.

— ביטע, איך בין אייך גרייט אויסצוהערען אויב נישט אין אייער אינטערעס איז דאָס אין מיין אינטערעס. דאָס קען מיר צונוץ קומען, אייערע אינפאָרמאַציעס קענען זיין לטובה פון דער אויספאָרשונג.

— איהר האָט אַ טעות, הער פּאָליציי־אינספּעקטאָר, דאָס וואָס איך וועל אייך זאָגען האָט קיין שום שייכות נישט מיט דעם מאָרד, וועלכען איהר פאָרשט.

— דאָס קענט איהר נישט וויסען, איך קען מיר מיינע נוצען דערפון אַרויסציהען, פאַני האָט פאַר דעם אינספּעקטאָר גאַרנישט געלייקענט, זי האָט פאַר איהם גאָרנישט בעהאַלטען, זי האָט איהם דערצעהלט פון אָנהויב ווי זי האָט דאָס קינד געבוירען ביז צום איצטיגען מאָמענט ווי אַזוי די לאַגע זעהט אויס, לאַנג, לאַנג, האָט זי דערצעהלט און דער אינספּעקטאָר האָט געהערט, ס׳איז שוין געווען שפּעט, די בעאַמטע האָבן שוין געהאַט פערלאָזען די קאַנצעלאַריעס און דער אינספּעקטאָר איז נאָך אַלץ געזעסען און אויסגעהערט פאַניס דערצעהלונג. דאָס איז געווען פאַר איהם אַזוי אינטערעסאַנט, אַזוי ביי אַז איהם האָט זיך געדוכט אַז אַט האָט ער דעם פאָדעם וועלכער וועט איהם דערפיהרען צו די מערדער פון רובינען, פאַני האָט איהם דאָס אַלץ דערציילט נישט דערפאַר ווייל זי האָט דערמיט געוואָלט ברענגען, אַז די מערדער פון רובינען זאָלען וואָס שנעלער ענטדעקט ווערען, נאָר פשוט דערפאַר, ווייל זי האָט געזוכט ביי דעם דאָזיגען רוטינירטען מענשען אַן עצה. זי האָט דאָך בכלל נישט געוואוסט וואָס זי זאָל טון, האָט זי דעריבער געוואָלט געווינען צוטרוי ביי דעם פּאָליציי־אינספּעקטאָר, וועלכער האָט זיכער געוואוסט מעהר פון איהר און האָט זיך זיכער געקענט אַן עצה געבען.

— גוט, גוט, גוט, דאָס אַלץ פערשטעה איך שוין איהר זענט אין אַ זעהר שלעכטער לאַגע, רעכטליך האָט איהר אַ פערשפּילטע פּאָזיציע, דאָ קען איך אין דער היגזיגער קיינער גאָרנישט אויפטאָן, אויסער...

— וואָס מיינט איהר, צו זאָגען, הער אינספּעקטאָר, האָט פאַני מיט רעזיגנאַציע געזאָגט.

— איך מיין דאָ מיט צו זאָגען, אַז אייער פאַרזיכטע קען זיך שטאַרקן באַר דעמאָלט ווען מיר וועלכע קענען בעווייזען, אַז דער, וועלכער האָט דאָס קינד פערקויפט רובינען, איז אַ פּראָפעסיאָנעלער שווינדלער, אַפעריסט, אַ גנב, אַ מערדער, איינס פון די אַלע זאַכען...

— וואָס וועט זיין דעמאָלט?

— דעמאָלט וועלען מיר קענען אונגילטיג מאַכען די גאַנצע טראַנזאַקציע מיטן מאָטיוו, אַז די גאַנצע מעשה איז געווען אַ שווינדעל, אויב מיר וועלען דאָס נישט קענען טון האָט איהר יורידיש אינגאַנצען פערשפּילט.

— און וואָס האָב איך איצט צו טון?

— איהר אייגענטליך גאָרנישט, איהר וואָלט גאָר מיר געדאַרפט זאָגען, אויב איהר ווייסט זיך דאָס, ווער ס׳איז דער פאָטער פון אייער קינד און ווער ס׳האָט געמאַכט די טראַנזאַקציע מיט רובינען וועגען דעם קינד.

— דער פאָטער פון דעם קינד און דער וועלכער ס׳האָט אַדורכגעפירט די טראַנזאַקציע זענען איין און דיזעלבע פערזאָן.

— ווער איז דאָס? פערשטעהט זיך, אַז איהר האָט אַ ברירה נישט צו זאָגען מיר. מיר רעדען דערווייל גאַנץ פריוואַט. אַזוי זי פריינד, איך בין איצט נישט קיין פּאָליציי־אינספּעקטאָר און איהר זענט איצט נישט קיין בעשולדיגטע און נישט קיין עדות, אַזוי אַז מיר קענען פריי רעדען. איך האָב אויך נישט קיין רעכט שפּעטער צו מאַכען קיין אַמטליכען געברויך פון די געשפּרעכען, וועלכע איך פיהר פריוואַט.

פאַני האָט נישט געהאַט וואָס צו פערלירען, זי האָט בעשלאָסען צו דערצעהלען דעם אינספּעקטאָר אַלץ צוריקצובעקומען איהר קינד איז געווען איצט דער איינציגער ציל אין איהר לעבען.

— דער מענש, וועגען וועלכען איהר פרעגט הייסט ראַלף ראַן, ער איז אַ לאָנדאָנער, אַן ענגלישער בירגער, בעקאַנט אין די קרייזען פון דער אַזוי־גערופענער גאָלדענער יוגענד.

— ראַלף ראַן? ראַלף ראַן?! האָט דער אינספּעקטאָר עטליכע מאָל איבערגעפרעגט.

— יאָ, ראַלף ראַן, איהר דאַרפט דעם דאָזיגען דזשענטעלמען קענען, ווייל ער האָט מיר דערצעהלט פיגורירט ער אויך דאָ אַלס עדות אין ענין רובין.

אמת, יאָ, ער איז אויסגעהערט געוואָרען, אָבער מיר האָבן איהם נישט וואָס פאָרצוואַרפען, קיין שום קאָנקרעטעס, ער איז אויסגעהערט געוואָרען בלויז דערפאַר, ווייל מ׳האָט איהם לעצטענס כסדר געזעהען אין רובינס געזעלשאַפט, ווי ס׳איז אָבער פעסטגעשטעלט געוואָרען איז ראַלף ראַן געווען רובינס אַ פריינד, אַזוי אַז דאָס וואָס זיי האָבן זיך לעצטענס אַזוי אָפט געטראָפען קומט אַבסאָלוט נישט אויס פערדעכטיג.

— איך ווייס נישט וועגען דעם, צי זיי זענען געווען פריינד, אָדער נישט, ווי איך האָב אייך שוין דערצעהלט, האָב איך די לעצטע יאָהרען ראַלפ׳ן אינגאַנצען נישט געזעהען.

— איצט הויבען אָבער אָן פיל זאַכען קלאָר צו ווערען, איצט וועט מען מיט דעם דאָזיגען הער קענען רעדען אַנדערע דיבורים.

— וואָס וועל איך האָבן דערפון? וואָס פאַראַ עצה האָט איהר פאַר מיר? איך האָב זיך פאַר אייך פערטרויט ווי פאַר אַ ברודער, ווי פאַר אַ מאַמען, איהר ווייסט אַלץ וואָס פאַר אַן עצה האָט איהר פאַר מיר געפינען, צי האָט איהר פון דער גאַנצער ערצעהלונג נישט מעהר ווי אַרויסגעצויגען נוצען פאַר זיך?

— ניין, באמת איז עס נישט אַזוי. אפשר וועלען מיר איצט ביידע זאַכען מיטאַמאָל ערלעדיגען, פערשטענדליך זענען דאָ נאָך זאַכען, וועגען וועלכע מ׳קען נישט רעדען מיט קיין הונדערט־פּראָצענטיגע זיכערקייט, אָבער דאָס זענען שוין וואַהרשיינליכקייטען, אויף וועלכע מ׳קען זיך שטיצען,

דער אינספּעקטאָר האָט געעפענט די טיר, כּדי זיך צו איבערצייגען צי אין שכנותדיגען צימער איז קיינער נישטאָ, און דאַן האָט ער געזאָגט:

— מיר וועלען איצט אָנהויבען נאָכצופאָרשן ווי אַזוי ס׳האָט געלעבט און ווי אַזוי ס׳לעבט דער דאָזיגער ראַלף ראַן, אויב ס׳וועט זיך אַרויסשטעלען אַז ער געהער צו די מענשען, וועלכע האָבן אין זייער געוויסען חטאים וועל איך פאַר אייך קענען זעהר פיל אויפטאָן. דעמאָלט וועט איהר זיך קענען פערלאָזען אויף מיר, אַז איך וועל אייער ענין ערלעדיגען צו אייער טובה.

— איך דאַנק אייך, הער אינספּעקטאָר, פאַני האָט געוואָלט אַרויסגעהן, אָבער דער אינספּעקטאָר האָט זי פערהאַלטען,

(פאָרטזעצונג קומט).

„האנדעלס-בעציהונגען"

אזוי הייסט דאס צווישען סוחרים

(2) יצחק סלאוויטשיק (גדאנסקא 67) איז געווען אין האנדעלס-בעציהונגען מיט לייזער כאינא פון אל. מאי 7.

לעצטענס האט כאינא גענומען ביי סלאוויטשיק'ן 1000 זלאטעס אויף סחורה.

ס'איז אוועק א לאנגע צייט און כאינא האט נישט געבראכט די סחורה און נישט צוריקגעבראכט דאס געלד. סלאוויטשיק האט וועגען דעם געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט אנגעהויבען אן אויספארשונג.

זעלבסטמארד

(2) אויף קושענזשי מלין 9 האט די 20-יאהריגע יאדוויגא וואנאווסקא זיך גענומען דאס לעבען, נאכדעם ווי איהר ברודער האט איהר געמאכט פארווארפען, אז זי קומט צו שפעט א היים.

יובל פון קאנטאר מיטעלבערג

גאר בקרוב וועט פארקומען די 50-יאהריגע יובל'פייערונג פון פערדינסטפולען קאנטאר מיטעלבערג. צום 8. חנוכה-ליכטעל וועט קאנטאר מיטעלבערג אפריכטען א פייערליכע תפילה, מיט א פערשטארקטען כאר אין רייכערט'ס שוהל פאלודניא 28.

ערקלערונג פון דער יודישער דעמ. פאלקס-פארטיי

(בריף אין רעדאקציע)

זעהר געעהרטע רעדאקציע!

אין צוזאמענהאנג מיט אייער נעכטיגען בעריכט וועגען די אונטערהאנדלונגען צווישען די יודישע פראקציעס בנוגע דעם אויסוואהל פון די יודישע לאווניקעס האבען מיר דעם כבוד צו ערקלערען, אז אונזער קאמפראמיס-פארערונג איז געווען, אז דער „אגודה"-לאווניק מוז זיין פון די „אגודה"-ראטמענער פון 9-טען אדער 10-טען וואהל-קרייז און נישט דווקא פון 10-טען. אויף אזא אופן וואלט אריין אין שטאט-ראט א צווייטער פאלקיסטישער ראטמאן, ווייל אין די ביידע וואהל-קרייזען זענען די ערשטע קאנדידאטען – פאלקיסטען.

אין נאמען פון ראט פון דער פארטיי פארזיצער י. ווייצמאן.

ספארט

באקס-מעטש

„הכח" און „גוויאזדא" אונטערן פראטעקטאראט פון „אראראט"

ווי מיר האבען שוין געמאלדען קומט פאר דעם קומענדיגען זונטאג אין זאל „ראזמאיטאשטשי" דער ערשטער סענסאציאנעלער באקס-מעטש וועגען בעכער פון „אראראט" צווישען דער ווארשאווער „גוויאזדא" און לאדזער „הכח".

ביידע מאנשאפטען לייגען גרויס אכט אויף דער דאזיגער פערמעסטונג, ווייל זי קאן אין א גרויסער מאס דעצידירען וועגען הערצילען פון בעכער דורך איינע פון די מאנשאפטען. זיי וועלען דעריבער ארויסשטעלען די שטארקסטע מאנשאפטען. „גוויאזדא" מאכט שטארקע בעמיהונגען צו בעפרייען אויף דעם מעטש דעם נישטפערגלייכען ראטהאלץ, וועלכער געפינט זיך איצט אין מיליטער.

אויסער דעם זאגען צו א רייהע קאמפען צו זיין זעהר אינטערעסאנט און עס וועלען קעמפען 8 פאר פון דער פליגען-וואג ביז צו דער שווערער. מיט דער ווארשאווער „גוויאזדא" קומען די פארשטעהער פון „אראראט" — די ארטיסטען דזשיגאן און שומאכער.

קלאנג-קינא „MIRAŻ"
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16
היינט און פאלג. טעג!
פרעהליכסטער פילם פון דער נייעסטער פראדוקציע פון איצטיגען סעזאן!
Flip i Flap
Laurel i Hardy
אלס
זיהן פון דער מדבר
אויסערן פראגראם:
קלאנג-צוגאבעז.
בילעטען צום פרייז: III פלאץ – 54 גר., II פלאץ – 85 גר., I פלאץ – 1.09 גר.

דאס מיניסטעריום ערלויבט די אלגעמיינע פערזאמלונג

פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט

(2) ווי מיר האבען בשעתו מיטגעטיילט, האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום געשטעלט פערשידענע פארבעהאלטען וועגען דעם, לויט וועלכען געזעץ עס זאל פארקומען די גענעראל-פערזאמלונג פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט, צי לויט דעם אלטען געזעץ, צי לויט דעם נעזעץ, וועלכעס האט איצט אנגעהויבען צו פערפליכטען. צוליב דעם אבער וואס די דירעקציע האט געוואלט אפגעבען א בעריכט פון דער טעטיגקייט פון יאהר 1933 און בעשטעטיגען דעם ביודזשעט אויפן יאהר 1934, האט די דירעקציע זיך געווענדעט צום מיניסטעריום וועגען אן'ערלויבניש אפצוהאלטען די אלגעמיינע פערזאמלונג.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום גינסטיג זיך בעצויגען צו דער ווענדונג פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט.

א פערמשפטער אויף 8 חדשים טורמע

פערמעסט זיך מיט דעם געריכטס-צלם אויפן ריכטער

(2) אין שטאטישען געריכט איז געכטען פארגעקומען א פראצעס געגען קאזשימיעזש זוויעזשכאווסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין שווינדלערישען קארטען-שפילען אויף די גאסען.

דעם פראצעס האט געפיהרט דער ריכטער וואינא און האט פערמשפט זוויעזשכאווסקין אויף 8 חדשים טורמע. ווען זוויעזשכאווסקי האט אויסגעהערט דעם אורטייל, איז ער געווארען אזוי אויפגערעגט, אז ער האט געכאפט דעם צלם פון ריכטער-טיש און זיך פערמאסטען דערמיט אויפ'ן ריכטער. דער פאליציאנט און דער וואזשני האבען דעם פערשוין ענטוואפענט. דער צלם איז אבער צעבראכען געווארען. דער צלם איז אבער צעבראכען ארויפגעפאלען אויף דער פאדלאגע און צעבראכען געווארען.

זוויעזשכאווסקין האט מען געשמידט אין קייטען און אפגעפיהרט אין טורמע. ר'וועט זיך איצט דארפען פערענטפערן פאר בעליידיגען דאס געריכט און פראפאנירען דעם צלם.

געוואלט ראטעווען א קוה

און פערברענט געווארען אויפן קויל

(2) אין פאלווארק נאצקי, שעראדזער פאוויאט איז נעכטען ביינאכט אויסגעבראכען א שרפה אין דער לאנדווירטשאפט פון קאזשימיעזש וואלעווסקי.

די פלאמען האבען ארומגענומען די הילצערנע שטאל, אין וועלכער ס'האבען זיך געפונען 2 קיהען. דער פאראבעק האט פאר יעדען פרייז געוואלט אפראטעווען די קיהען און האט זיך געווארפען אין די פלאמען ער האט אבער שוין נישט געקענט ארויס און איז צוזאמען מיט די קיהען פערברענט געווארען.

די סיבה פון דער שרפה איז דאס אונפארזיכטיגע בעגעהען זיך מיט פייער.

חנוכה-פייערונג אין „בני-ציון"

א פייערונג ארדענט איין די ציוניסטישע אפטיילונג אין גייערס-ראיאן („בני ציון") זונטאג, דעם לעצטען טאג חנוכה דעם 9|12 אין איינענעם לאקאל רזשגאווסקא 7.

מיט א רעדע וועט ארויסטרעטען ה' משה לימאן, דער מוזיקאלישער טייל נעהמט ארום כארגעזאנג, רעציטאציעס, אינסצעניזאציעס אד"גל.

מיט'ן כאר פיהרט אן דער בעקאנטער זינגער און מוזיקער ה' ישראל זלמן לעוויטין.

היינט — „סערזשאנט גרישא" מיט קורט קאטש

די גאסטשפילען פון קורט קאטש אין לאדז האבען ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס ביים לאדזער טעאטער-עולם, בפרט אין דער פיעסע „סערזשאנט גרישא", וועלכע נעהמט זעהר שטארק אויס און אין וועלכער קורט קאטש איז אונפערגלייכליך.

אקאדעמיקער חנוכה-באל

לטובת דעם קרן-קימת לישראל

די הינע ציוניסטישע אקדעמיקער-פערבאנדען האבען שוין א טראדיציע איינצוארדנען יעדען חנוכה א באל לטובת דעם קרן הקימת לישראל.

אויך היי-יאהר ווערט איינגעארדענט אין די זאלען פון „ו.י.ז.א." א חנוכה-באל מוצאי-שבת חנוכה, דעם 8-טען ה. ח.

מארגען „מאנדארין וואו" און „ראזמאיטאשטשי"

אין די נאהענטסטע טעג פערענדיגט דער יודיש-דייטשער שוישפילער קורט קאטש זיינע גאסטראלען אין „ראזמאיטאשטשי"-טעאטער.

מארגען פרייטאג קומט פאר די פרעמיערע פון קורט קאטש'ס לעצטע אויפפיהרונג אין לאדז פון דער בעריהמטער ענגליש-כינעזישער פיעסע „מאנדארין וואו", אין וועלכער קורט קאטש שפילט די טיטול-ראלע.

האנקא ארדאנובנא אין לאדז

האנקא ארדאנובנא, קומט קיין לאדז אויף איין איינציגען קאנצערט וועלכער קומט פאר זונטאג אווענד אין פילהארמאניע.

Dr. H. Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאוואדזקא 8 אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

Dr. med.
R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1–2 און פון 4–6 נאכמ.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8–11 און פון 6–9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שטה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג.
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארט-זאל

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אווענד

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ŻEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.
נעהמט אן אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 טעגליך פון 4–5 נאכמ.

ראדיא-ווינקעל

וואס דארף יעדער ראדיא-הערער וויסען?

וויכטיגע אינפארמאציעס פאר די ראדיא-אבאנענטען

דאס רעכט אויף אנ'אנטענע

דעם בעזיצער פון א ראדיא-ערלויבעניש ליגט דאס רעכט צו פערלעגען זיך אנ'אנטענע אין הויז, וואו ער וואוינט. מען דארף בלויז פארן פערלעגען די אנטענע וועגען דעם מעלדען דעם ווירט און אויך זיך מתחייב זיין צו דעקען אלע שאדענס אויפן דאך וועלכע קענען ענטשטעהן ביים פערלעגען די אנטענע.

אויף אנטענעס, וועלכע ווערען פערלעגט נישט ווייט פון ציווילע אדער מיליטערישע פליה-האפענס זענען חל ספעציעלע פארשריפטען און מען מוז אין יעדען איינצעלנעם פאל זיך פערשטענדיגען מיט דער פליה-מאכט.

ווי אזוי דארף מען פערהיטען אנ'אנטענע?

די לופט-אנטענעס וועלכע געפינען זיך מחוץ דער וואוינונג, טארען זיך נישט קרייצען מיט די נישט-איזאלירטע דראטען פון עלעקטרישען הויך-שטראם. אויך טארען נישט די אנטענעס זיך קרייצען מיט די טעלעפאן אדער טעלעגראף-ליטונגען.

מען טאר אויך נישט בעפעסטיגען די אנטענעס אן די טעלעפאן אדער טעלעגראף-סלופעס.

אין פאל ווען מען וויל אריבערווארפען דעם דראט פון דער אנטענע איבערן שאסיי אדער איבער דער גאס, מוז מען דערויף האבען א ספעציעלע ערלויבניש פון דער געהעריגער מאכט.

דער ראדיא-אפצאהל

דער בעזיצער פון א ראדיא-ערלויבניש איז מחויב אין משך פון דער גאנצער צייט פון דער גילטיגקייט פון דער ערלויבניש אריינצוטראגען אין דעם זעלבען פאסט-אמט וועלכער האט ארויסגעגעבען די ערלויבניש, דעם באשטימטען ראדיא-אפצאהל.

דער ראדיא-אפצאהל ווערט גענומען פאר אויס, פאר א חודש, דריי חדשים אדער א יאהר.

די פאסט האט דאס רעכט איינצומאהנען מיט צוואנג אויפן אדמיניסטראטיווען וועג דעם ראדיא-אפצאהל ביי די יעניגע וועלכע האבען נישט בעצאהלט גוטוויליג, כדי מעגליך צו מאכען פאר די ראדיא-אבאנענטען דאס אריינטראגען פון ראדיא-אפצאהל, ווערט דער אפצאהל איינגעקאסירט דורך פאסט-טרעגער. דער פאסט-טרעגער מאהנט נישט מעהר ווי צוו יינמאל, און די יעניגע וועלכע האבען דעם פאסט-טרעגער נישט בעצאהלט מוזען נאכהער דעם ראדיא-אפצאהל אריינטראגען אין משך פון 7 טעג אליין אינ'ם געהעריגען פאסט-אמט, אין געגענפאל וועט דער אפצאהל אויפגעמאהנט ווערען מיט צוואנג.

„ארץ-ישראל און דער נאהענטער מזרח"

עס איז ערשינען דער נומער 11 פון מאנאטשריפט „ארץ-ישראל און דער נאענטער מזרח" ארגאן פון דער פויליש-ארץ-ישראלדיגער האנדעלס-קאמער. דער לעצטער נומער ענטהאלט א רייכע אינפארמאציאנס-אבטיילונג, זעהר אינטערעסאנטע כראניק און פאלגענדע ארטיקלען: באראן עדמונד ראטשילד, – די ראלע פון באראן עדמונד ראטשילד אין דער יודישער קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל – ל. לעוויטע, דער ארץ-ישראל-מאנדאט און דער לעגיסלאטיוו-ראט – אדוו. דר. ד. פייגענבערג, די אינדוסטריע און האנדעלס-יסודות פון דער ווירטשאפטליכער ענטוויקלונג פון ארץ-ישראל – אדוו. ב. אלאמוצקי, דאס דירות-פראבלעם אין ארץ-ישראל – ד"ר א. באנגע, די בוי-בעוועגונג אין ארץ-ישראל — מ. טישלער, די ספירט-פראדוקציע אין א"י, וועגען אינטענסיפיקאציע פון פיה-צוכט אין א"י – אינוס. י. סודאוויטש, פרעסע-איבערזיכט פ. וו. צאל און טראנספארט-ענינים, קאמוניקאטען פון דער פויליש-ארץ-ישראלדיגער האנדעלס-קאמער.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 6-טען דעצעמבער

6,45 פריהמארגען-אודיציע, 6,48 פליטען, 6,52 גימנאסטיק, 7,07 פליטען, 7,15 ידיעות, 7,25 פליטען, 7,50 רעקלאמע-קאנצערט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 ידיעות. 12,05 פרעסע. 12,10 א בילדעל פאר קינדער, 12,30 שול-פריהמארגען, 1,00 ידיעות, 1,10 פארטועצונג פון שול-פריהמארגען, 3,30 עקספארט, 3,35 בערזע, 3,45 פליטען, 4,45 לעקציע אין דער פראנצויזישער שפראך, 5,30 לאדזער פאסט-קעסטעל, 6,05 פליטען, 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן, 6,15 פארטעפיאן-קאנצערט, 6,45 ליטעראריש פערטעל-שעה, 7,00 קאנצערט, 7,20 אקטועלער שמועס, 7,30 פליטען, 7,50 ספארט, 8,05 מוזיק, 8,45 אווענד-ידיעות, 9,00 פינישע מוזיק, 9,45 רעפעראט, 10,00 רעקלאמע-קאנצערט, 10,15 טאנץ-לעקציע, 10,35 טאנץ-מוזיק, 10,45 פליטען, 11.00 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ-מוזיק.

דער נאטעז איז דער סימבאל פון זינד,
אין דער הויפט-ראלע: דער סאוויעטישער שטערן

ANNA STEN

„NANA“

היינט פרעזענטירען מיר
דאס וועלט-מייסטערווערק
פון
Emil Zola

פאריז! בולוואר! אויסער׳ן פראגראם: קלאנג-צוגאבען פון PAT
אנהויב 4.30 נ״מ, שבת און זונטאג 12.30 בייט., לעצטער סעאנס 10.30
דער זאל ווערט גוט געהייצט.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

Dr. med. N. Kajzer

ספעצ. פאר אינערליכע און קינדער-קראנקה
וואוינט יעצט אויף
בזשעזשינער 24 (רוג מליבארסקא)
נעמט אן פון 10—12 און פון 4—7 נ״מ
לעטשניצע-פרייזען.

Dr. L. FALK

ספעצ. ארצט פאר הויט- און
ווענערישע קראנקהייטען
Nawrot 7, tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ״מ

DR.
Różaner

ווענעראלאגישער אמבולאטאריום
סעקסועלע בעראטונג
פון 12—2 אין דער
לעטשניצע זגערזשער 17.

קליינע
אנאנסעז
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

ראקאלעז

אפצוגעבען אנ׳ארט צו שלאפען
פאר עטליכע יונגעלייט אין א באזונדער
צימער פאר א קליינעם פרייז. פולנאצנא 7,
וו. 66, לינקס, 1-טער איינגאנג.

צוויי וואוינונגען צו 1 שטוב מיט
א קיך מיט בעקוועמליכקייטען צו פער-
דינגען פון זאפארט. — צו ערפאהרען
28 pułk Strz. Kan. 3, m. 8,

פערשידענעס

רונדמאשינען וויל איך קויפען אין
גוטען צושטאנד 24 פיין 26 צאל, ווי
אויך 26 פיין 24 און 26 צאל. אפערטען
אין אדמ. אונטער „רונדמאשינען“

א קאטאן-שטרימף-פאבריק נעמט אן
אין פאכט שטרימף-מאשינען „Corona“
אדער „Ideal“ אויף 264 נאדלען. —
אפערטען אונטער „Corona“ אין אדמ.

איך זוך א שטריק-מאשינדעל אויף
18 x 9 די גרויס. אפערטען אין אדמינ.
אונטער „שנעלער“. 5222

אינפארמאציעס וועגען רייזעס קיין
פאלעסטינע ערטיילט
Wydział Turystyczny, Zawadzka 6, front, I piętro.

צו די ה״ה גנבים! אזוי ווי מען
האט ביי מיר די וואך ארויסגענומען 2
קעפלעך פון שליטען - מאשינען פירמע
„וואלטער“, וועלכע האבען פאר קיינעם
קיין ווערט נישט, ווערען געבעטען זיך
פערשטענדיגען טעלעפ. 243-59. געגען
גוטע בעלוינונג, דיסקרעציע געזיכערט.

Zagubiono kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej Nr. 37085 z dnia 26/7–1926 r. na Zł. 15.– Kwit unieważnia się.

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

Energiczny prawnik poszukuje administracji domów, na żądanie może złożyć kaucję. Oferty sub Energiczny do administracji nin, pisma.

מיר פערטיגען אויס
אבצימארקען
פיר
מאנופאקטור, שטרימף
לעדער
טריקאטאזשען, ײדען בראנדזשע
געבראנגטע
עטיקעטען
פיר וועש, שאקאלאד,
קראוואטען און פערפומעריע בראנזשע
גרויסער אויסוואל פארטיגע אבצימארקען
פאר מאנופאקטור, שטרימף, מאנופאקטור

FABRYKA SUKNA BIELSKO — FABRYKA SUKNA EMES BIELSKO — FABRYKA WYR. WEŁNIANY ŁÓDŹ — FABRYKA WYR. SUKIENNYCH EBT TOMASZÓW — FABRYKA GARBARSKA W WARSZAWIE — Czysta Wełna — BIELSKO

WYTWÓRNIA ODBIJANEK DRUKARNIA **I. M. STRYKOWSKI** PIOTRKOWSKA 35 TEL. 236-25.

ווייכסיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערט
פאר איבערגען
מאכט די אלטעסטע
היטע!
אויף גאנץ נייע און
אויף נייע היטען צו
3.50 געדענקט
די אדרעס
Modystka „TOLA“
23 Żawadzka 23

סענסאציע, געדענקט די אדרעס!
קליידער, אנצוגען, פאלטאס, סוועטערס
ווי אויך פוטער און וועש
וואשט, רייניגט כעמיש און פארבט
רעעל און צו קאנקורענץ-פרייזען
די בעוואוסטע יודישע כעמישע
ווע שערייל און פארבערייל
„עריקא“
מליבארסקא 2, (ביים רוג בזשעזשינער)
אונזערע פרייזען: פון 4 זל. אנ׳אנצוג, פון 1,50 זל.
א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, א ווינטער-פאלטען
פון 4 זל. אנ׳איבערהעמד 50 גר. א קאלנער 15 גר.

פאר שאכטעל-מאכער,
ליניערער, בוכבינדער און
דרוקערייען!
רעפעראטורען פון מעסערלעך
פערשידענע מאשינען - טיילען
און שווייסונגען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER Łódź,
קאנסטאנטינער 11/13
(רוג זאכאדניא)

לעטשניצע
פאר ווענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד.
ווענעריש-קראנקע, מענערשוועכע
און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

שיטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען
ערשטקלאסיג און רעעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
ביי **קערש**, סקווערא 15

לעטשניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאבינעט
ווענעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

די לאנגיעהריגע
דרוקעריי
פון **י. גרינבערג**
לאדז, פילסודסקיעגא 45.
טעל. 131-90.
פיהרט אויס אלע ארט דרוק - ארבייט
רעעל, ביליג, גוט.

לעכער אויף דער **מאשין**
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען און מענער-שוועכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט,
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער
און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג
פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענע-
רישע קראנקהייטען (סיפיליס און
טריפער), היילט מענער - שוועכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9
אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Dr. Jakób Handzel
ספעציאליסט אין ארטאפעדיע
(קראנקהייטען פון ביינער און געלענקען).
Sienkiewicza 20, tel. 141-41
נעמט אן פון 4—6 נאכמ.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-
קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. Józef Imich
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז
און אויערען-קראנקהייטען
ארדינאטאר פון לארינגאלאגישען אפטיילונג אין
פרעז. מאשטשיצקים שפיטאל
מאניושקי 1, טעל. 209-97
נעמט אן פון 5—7 אוונט.

Hilde Handzel
ספעציעלע שוועדישע היילגימנאסטיק פאר
פערקרימונגען פון רוקען-ביין, שלעכטע
האלטען זיך פון קינדער.
Sienkiewicza 20, tel. 141-41.

Dr. med.
JÓZEF GEISLER
ספעציאליסט פאר
ווענערישע און הויט-קראנקהייטען
(בלאזען-קראנקהייטען)
CEGIELNIANA 4, tel. 216-90
נעמט אן פון 9 ביז 2 און פון 5 ביז 9 אווענד
פאר פרויען בעזונדערער ווארטע-צימער.

Dr. med.
S. LIEBESKIND
Akuszer-Ginekolog
przeprowadził się na ul.
Andrzeja 2, tel. 216-66
przyjmuje od 4–6.

ברוך-קראנקע!!!

J. Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע
הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז
גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט
ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט,
וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען
אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע נומי-
הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראן
דיקאל שנעל און זיכער מיט דעם נדעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע או
פערוואלטערסטע לאדערגנע ברוכען בא מענער, פרויען או
קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צו
רוקבעקוועמע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע
אונדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשן געגען
ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלטערטע פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט
די היילבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע
מאדערנע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארטען פאר פערקרימונג
פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינד-
זוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס בא קינדער און ערוואקסענע
קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראק-
טישסטע ארטאפעדישע שפארטעלן פאר שטערצליכע פלאט-
פיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר
פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא-באריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

הערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאנק דעם ארטאפעד. ספעציאליסט
ה׳ דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר׳ן איינ-
האלטען מיר מיין דאפעל-ברוך, וועלכעס האט מיר פיל יאהרען זעהר שווערע שמערצען
פערורזאכט. איך ערקלער דא מיט צופרידענהייט, דאס א דאנק ה׳ דיר. י. ר. האט מיט
זיין אויסגעצייכענטע מעטאדע זעהר פיל געהאלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און
בין באשטענדיג, פאר וועלכעס איך דאנק איהם בעסטענס.

אברהם קאמעלגארן, לאדז.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט“
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו״ט—24 גר. אין דער זייט-שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . 60— 4
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . 18— . . . .
ברייטער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקרעלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אהטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółka z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman